

מהר"ם בר ברוך

בניין אחר לא ואע"פ שכתבם ששבע לנרות ולישא אשה אחרת שזנעוהו אינה (ה) דשבע לבטל את המילה הואיל ואינו על ידי כולל או דלמא שפלא עלויה מיהו מלקין אותו על דמפק שם שמים לבטלה לדלמא האומר שזנעה שלא אוכל מלה בערב פסם מלקין אותו ואוכל ועוב הדבר לפייסה שיקבל חרם למזור אסר רפואות עד הזמן שלא יצדק ואם עד אותו זמן לא ימלא רפואה שהיא חסיה נאמנת ויגרסנה דהכי איתא צירושלמי (שליה גדרים) השמים ציני לצינך כמה דשמית דתיקא מארעא כך דתיקא ההיא איתחא מצעלה והיא דליתו זה בתלמודינו למתקנא או שמא כך הפי' דתיקא היא איתחא מצעלה מהנחת יורה כחץ ואמר יעשו דרך צקשה יעשו סעודה ויפייסו ובענין אחר אינו מתקיים לבטול על גב כזה וכל היירא את ה' ויפייסו ידו מן הגס ולא יתא לו עסק עמו אך יעשו דרך צקשה ויפייסו האשה ונערץ בקדושה וימילבם מורשה כחות המלוכה נפש חיים לפליאל מועת :

פי' קלו' על אחר שגשג את אשתו ולא נפרע נדונייתו ולא דבר צענה הנישואין אם צקין גנור היו התנאים יש כח בשטר להגליחו בדיינים (ו) ודרב גידל לא אייבי אלא באמירה וצקין ובענין עמדו וקידשו מתוך אונס דברים (ז) כדפיסצנים ודברי הירושלמי (ריש פ' אע"פ ופ' י"ג הל' ג' ז') דקאמר ובלצר נשואין הראשונים מוקמינן לה בצני הצני כי הם דמיימי (צ"ג ד' קמ"ד) המשיח לבנו צבית קנאו אבל צבחו צבל נישואין (ח) קני באמירה וצבוחה מדינה יכול להגליח את אשתו לגוה היפה וניש בו ישראל ועל חילוק אריות לנשואין (ט) צמדיות ירועות כמו מנרים צבל שנער ועלים (י) וינחיתו שצריך ישראל כקני שלש אריות לנישואין שלא תישבב כל ארץ ישראל אחת ודוקא שהוא ממדינת האשה אבל כן גליל שגשג אשה מיהודה כופין אותה לנאח אחריו שעל מנת כן גשגה וכן כחצו (כ) צברייתא ונתמספחא (פ' י"ג דברכות) וצירושלמי (שלהו כחצוה) יש להספך וצפי' הישר האריך ר"ת צוה ודיני כפייה ציד הצעל לנרסה צלא כחצוה אם לא תחנה ללכת אחריו ואם לא ירנה לנרסה יך אחרים צמקומה וצבוחה מדינה לגוה יפה וצעיר שרובה ישראל יכול להכריעה י יסאל צרי יוסף :

פי' קלח' שאלת על עור שצדו לכסות בו הספר אם יכול לשוחו לתקן בו מנעלים קי"ל כדצא דאמר פ' נגמר הדין (ד' ז') הזמנה לאו מילתא היא (סס מס') והאי סודרא דאזמני' למינר חפילי שרי למינר צו פשיטי אלא אי"כ אזמני' ור צ"י חפילי ואפי' רשב"ג דאמר (סס ועיי"ש) גצי עור חפילין דהזמנה (כ) לאו מילתא היא כדצא (מ) ושאיני עור חפילין דלית צו קדושה צניפיישו ש"ן

יש לירא פן יבאו שיהיה לעבירה דכייפינן מ"מ יש לפקפק הואיל ואומר שבעל בליטה הראשון והוא לא הכהישו אי"כ מוכיח דשחנית חולצו ואולי תהיה לו רפואה כאשר רצינו רבות פעמים שיש שיהיה כמה שנים ושבו מתרפאים אף זה מנחמה חולי או עינה בדרך כמו וישויר אסר רפואות דאין לומר מרסליגי החס (פ) אציל ואיציק נפש' דאי' למי' (צמ"ס) דלא מני היינו דוקא ששה עמה ו' שנים וצאי' אפי' לשאר פי' הרי רבא אמר החס דודאי נושא כמה (ר) נשים והוא דמני לאפוקיהו ואפי' למאן דפליג היינו שלא לישא אשה על אשתו אבל בשאר רפואות (ט) (ואפי' או צעיל ויורה כחץ שוי') מ"מ יכול להיות דדוקא שמתחלתו ועד סופו היה כן אבל זה שהיה לו נצורת אשום ונשחנית חולדתו מוכח מדבר שיהיה לו רפואה ואע"ג דכל כפייה צשוטי כדאי' בפ' המדיר (ד' עז') אינו מתקיים לבד דלולי יהא גב המעושה שלא כדון ומלחמי מחירי אשת איש ולא כיון דיש לחלק בין נשחנית חולדתו מדוע דומק בצדדים לאוקמי השמים ציני לצינך צירור כחץ למאן דמיימי דטענה דנשחנית חולדתו דליכא למינר אי"כ אפי' למנשה ראשונה לא היחה נאמנת ועוד דלישגא משמע דלינה נאמנת כלל ואי צנישחנית חולדתו נאמנת לכל הפחות להצריכו למזור אסר רפואות ויש לירא פן מסר מודעה ואע"ג דיפסוהו לבטל אין זה (ח) כדאי' בערכין (ד' כה') והאי מאן דמסר מודעה אגישא הוי מודע' ופריך פשיטא לא לריכא דעשאוהו וארצי מהו דתימא צעלה מודעה קמ"ל ואע"ג דתיבא (צ"ג ד' מח') וכן צניטין כופין אותו (א) עד שיאמר רובה אזי איכא למינר דמיימי צבוחין סדופין להגליח כדמסיק פ' סזקה הצחים קצנר מלוה לשמוע צדני חכמים וכן צירושלמי (ביטין פ"ע הל' ט') גויס שעשו כמעשה ישראל כשר צאמר אינו זן ואינו מפרנס לכן כנחן שחוליה אותו מידי גויס ואין כחן עבד איש דינא לנפשיה הואיל ואינו ידוע לכל שהדין עמה מלמא (מ"ק ד' י"ו) צורצא מרצנן עבד דינא לנפשיה צמילתא דפסיקא ליה משמע הא אינא אפסינא לא אי לא (ג) לכ"ע אע"פ שיש לדחות ובי משום דלורצא ערצנן הוא משלת גיומי דאינשי נהי דפסיקא ליה מ"מ יש לו להרסיק עלמו דסזין דוכתי טובא דאמר (סס ד' יב') וש"י' אדם שחבו שחיי אלה החס קאי על גידו דאמר צרישא מנורה לצו מנורה לחלמיר ועלה קאי דאם אין עדים צדצר שצירוחו ונידוהו לכבודו מנורה לחלמיר ונהי דאינה ראי' משם מ"מ האמא הוא כך דכל הני עובדי ומשניות דמיימי החס מיימי צדצר הידוע לרבים שטענה דין רק שלא צרשות צ"ר עשה ועוד אם הלכה רופפת הלך אחר המנהג והלא מנהג פשוט שאין יהודי רשאי לנרות יהודי חבירו צדיני גויס (ג) לדיני ישראל אם לא צרשות הקהל ומפי' ר"ס יש ללמוד דבר זה שפי' קרית צר (ד) עמיתך (צ"ק ד' כג') ולא ענין שקראתו לדון ולא ענין דמי גודא רנה ושדי עלויה חביתו לדיני גויס משמע הא

הגהות

- (ק) ל"ל צאמר (ר) צהכ"י שנים וט"ס הוא (ס) אולי ל"ל מודה ואפי' אה"ל דפליג אפי' בשאר רפואות אי צעל ולאו יורה כחץ מ"מ כו' (ת) ל"ל מועיל (ח) צהכ"י ליתא מילת עד שיאמר ופי' הוא (צ) ל"ל דידוע (ג) ל"ל גילך (ד) כן היה גירסת הראשונים עיין צשיטה מקובצת (ה) ל"ל כלום (ו) כיון לכחצוה דף קצ"ו ו' אי"כ חיצה וצקנין ט"ס הוא (ז) תוס' כחצוה דף ק"ס ד"ה תישב (ח) ע"כ גרסין כדכתיב דהא צבד' קאמר כמה את הוואן לצחק כו' וכן אמרו שם צירושלמי האצ פוסק על צמו' וא"כ תימא מני"ל הא' (ט) ל"ל מדינות (י) ל"ל נשחנות לחילוק אריות (כ) ע"ס הוא (ג) ט"ס הוא * והא דקאמר שם מחאי הוא היינו לצניי דאקשי עליו אבל רנה מלי סצר ככ"ע וקתני לוי צין גופא קדושה לחשמי קדושה וכמ"ס אשמי"ן ממשמשין גמר ועי' צדצרי הר"ן צמדיושו ובהכי מושב קושיט החוס' שם ד"ס אע"פ מה שפסקו על רש"י * אך החוס' לשיטתם ד' מ"צ' ד"ס תאי עממא דלא שאני לכו צין משמשין לגופא קדושה * (מ) ל"ל ס"ל :

מהרם בר ברוך

צעירך יש רוב יין כל השנה ואם בקוף השנה נספר להם הרי כל מצביחין יין והלא ידעת כמה דבר גדול תקידושי יין ודב שכו והלא בלבין אחר שנקנה צ"צ פ"ט היה לך די זמן מרובה :

סימן קמ"ז (ז) וששאלתם על משמוש הצדק צמי טבעת אם מיתר בשבת על ידי שינוי

מוחר כדלמך ס' פ' (ט) המוליך (דף פ"ג) אחר רבא אסור למשמש צרכו בשבת כדרך שהוא עושה בשול * מתקין לה מר זוטרא ליסתכן ומשני ללאחר יד מותר אלעזר על ידי שינוי מותר כגון שארץ בלגור או צדצוף צמני אלבעותיו ומשמשם אצל בכל היד כדרך שהוא עושה בשול לא ואם היה תוסב כולו בגוף מותר להסתכל בעורו בגוף האיל ואינה ניראח מצדן כלל כדלמך צ"י (ת) המונהג אחר לכן (דף ל"א) נראה במקומה אסור לקרות ק"ש ומקיל לה ציבצב ויראית צעומד ואינה ניראח (ב) מותר לקרות ק"ש גם ללאת זה בשבת צעורה כולה בגוף (ג) אם נעשה צדיענד אצל לכתמילה אין להחיר כיון דמכניס לה מירי כדי לצודר ולהוליאז :

סימן קמח ולמיעבד דינא לנפשי קייל כרצ נסמן דלפי' סימן קמח וליבא פסידא עביד אינא דינא

לנפשיה צמי המניס (דף כ"ז) : אמנם אומר אני היינו צמץ המצורר שהוא שלי רשאי אני לכווס בשלר צמדי המצויק צמפי או צבדי או צסום סמץ שהוא שלי וליקס אותו על כרסו אצל אם כרובן הלוה לשמעון מנה ואינו פורעו אינו רשאי למשכנו :

סימן קמט * זקן שכהו עיניו אין לקרותו צספר חורה כיון שאינו יכול לקרות לדברים שבתבצ אסור לאומדן בעיני (גיטין ס') : (ג) אצל אם הסזן קורא לפניו והוא מרגיש הכתב כל חיצה וחיצה אז יכול לקרותו :

סימן ק"ן * ומה שהמתיקיות גויות נוחות לקמיס לשתות יין נסך אין לורך למחות צין דקטן אוכל נבילות אין צ"ד לזוין להפרישו (יבמות ק"ד) * אצל אין לומר לגויה להאזינו ולהסקותו דבר איסור :

סימן קנא * וששאלת לפרש לך פי' הירושלמי דיומא (פי' הל' א' בסופו) * בני אף

אשה אחרת מתקין לו וכו' ולא מאלא כקונה קנין בשבת ומשני אין שבות במקדש כדא אמרה הלין דכנסין ארמלון לריך לכונסן מצע"י' אני רגיל לפרש בתולה שילא' צהינומא וראשה פרוע ושאר ענייין דשייכי לחופה (ד) ומותר לבעול בשבת אצל אלמנה אין לה שופה אלא צניאחה קני לה ליורשה ולישתא לה ולכל דבר ולריך לבעול מצעוד (ה) יוס דלי בעיל לה חחילה בשבת מאלא כקונה קנין בשבת על כן אני רגיל צאלמנה שבושין כשואין והיא סהרה שחני אומר ליסדס אחר הצדקה מצעוד יוס מן הירושלמי ועוד חני מביא רליה צרוכה מנא' דידן דפרין ס"ס ד' חסין (דף ל"ד) * והא אין אשה מתעברת מציהה ראשונה וכו' ומאי פריך ולישני צבעולא ומאי דסיק לשנויי החס סוכא אלא

סיין של חמילין אצל עור טענדו לכסות צו הספר דבר פשוט הוא דהומנה לאו מילתא היא ומותר לשנותה :

סי' קלב * (:) וששאלתם על טבעת פלולה ויש בה אבן שמתאענת קול או עופרת

אם מותר להניסה רב אלפס ספק כרנא צשילחי עירובין (ד' ק"ד) * רואר לא אסרו אלא קולו של שיר מדפזין למרימא דפרי למחלי צבגללא צמחוזא ולא מש לאולודי קלא ואפי' (ס) (לרי' דאמר) כעולא דכל לאולודי קלא אסור הנימ היכי דעמי לקלא כגון הכוא נכרא דסרף אצנא כדי שיטעמו ויפתחו לו ועל טבעת פלולה אין שום לורך בקול דינה :

סי קמ * ועל קולר המחוי בוארי ועדים משום עין הרע אם מומסה הוא מותר ואם לאו אסור (ע) להסיר גדולים על הקטנים (יבמות ד' ק"ד) * דלא קסינ לכו איסורא :

סי' קמא * וששאלתם על זכר ונקבה שזיווגו יחד אם יכולין לדור יחד צניה אחר יש לפוש טמא יחידו (מס' כלה) * וכלה צלא צרכה אסורה לצעלה כמו נדה :

סי' קמב * וספר חורב אינה צריכה להיות ווי' (פ) כי כמה פעמים בא לירי לקולקל אחיות שמרסיצים האחותיות ומקסיני' אותם כדי שיבא ראש העמוד צוין אצל אם צייה שמי' יכול לכתוב וי' דואעירה צס * ומה שנהגו לכתוב ס"ת צווי' הממודים משום דסופר אחר עשה מעלמו והנהיגו אחריו * וכ"ש למגילה שאין לכתוב צווי' העמודים :

סי' קמג * ועל הצבצ הנמלא צמחוי שהוא ככלי שני וסילקו בקף לשאר קערות הכל מותר דמחא צכלי שני נפל וכלי שני אינו מצשל ועוד הא דצריה לא צבילה הי'ע היא גופה אצל אם נמאלה הצריה מעליכה והטעם צאל צס' :

סי' קמד * (ג) ועל הגינה הכרופה אם יכול למלטל מן הצית למיכה אם רובה זרועי אסור למלטל ממנה לצית או מצית לתוכה דהויא ליי כמו קרפף ואפי' רי שמעון מודה דקרפף (ק) הן שתי רשויות (עירובין דף כ"ג) * ואפי' הן של אדם אחר אצל אם מיעוט הגינה צזרעה אותו מיעוט צכל צצוד והויא ליי כאלו לא צזרעה והויא ליי כמו סלר ומותרת לצית ובגון דלא הויא מקום זריעה יומר מצית כסאים :

סימן קמיה * למזוג יין נסך לגוים אסור ואם מיעו צידם ולא קיבלו מוטב שיכו שוגנים ואל יהיו מידין וכמה פעמים תמחתי איד פטס שהיחר אצל יין שלנו מותר למחזר להם :

סימן קמ"ו * וששאלת על שבר צמחוקדן שלשם אין יין לפעמים אם יקרא סמר מדינה הא לא קאמר סמר עיר אלא סמר מדינה היינו שאין יין צאחור. תלכות אצל כל המלכות סביבך (גיל יט) יין גם

ה ג ה ו ת
(כ) הגמ' פי' כיג מחלי שבת אוח צי עיי' * (ס) (גיל לרי'ס דפסק וכו'ה צהגמיי' הגר"צ) * (ע) זיל ואמרינן אומר ואערת * (פ) (גיל עמודים וכו' מוצר צאורך קוח צהגמיי' פי' מתי ס"ת אוח ז' * הגר"צ) * (ג) (מיי צעודי פי' דעירובין צאורך יחר מזה * הגר"צ) * (ק) (גיל צית הניל) * (ר) הוצא צצור ארי' סוי' שיי' צספרין וצאורך עיי' * (ש) לימא צכהיי וכניל * (ת) אחר לכן הממונה (א) זיל אצל חילא נרלי' * (צ) צכהיי יש כאן חיצה * רשי ולי' ליי פיתח * (ופשוט זיל שרי וכו'ה צצור * הגר"צ) * (ג) עיי' ת"ש צזה הצ"י צס"י קמח' צצס הכיי ואברה וקני משלם צצמיין סיי' פ"צ עיי' * (ד) זיל קונה סופסה * (ה) לימא צכהיי ופי' :

מהר"ם בר ברוך

יא

יורשין מכס המת. אבל הכא שסקנה לזורך היתומה להשיאה
 צה ומתה היתומה ולא קיים צהה מזהה כלל וזיהו לא נדר
 לדעתה שיאכלום היורשין ומיהו הא מספקא לי אני המחבר
 אם יכול לעכב אותן לעצמו או שמא זריך להשיא זכך יתומה
 אחרת תיסקצרה לי שלא ישמר אותם לעצמו הואיל לשמים
 הפרישם וגם אינו רשאי לעשות צהה מזה סתומה אלא ישיא
 צהה יתומה או יעשה מליה שלמעלה ממנו ומורינו רבי שמחה
 היה אומר דאם אחר ליתומי זו אין ליורשין כלום אלא יקח
 לעצמו. ואם אחר סתם צעמת הפרשה ולאחר מיכן נכרחה
 ליתן ליתומה זו ומתה יתן ליתומה אחרת דגמרי' בתוספתא
 דשקלים (סלמי ט"ק) מותר עניים לעניים ומותר שבויים
 לשבויים ואם לפני זה או לשבוי זה ומותרו שלו פי' של הנודד
 שאליכ היה לו לומר מותר הפני לפני ומותר השבוי לשבוי הא
 למדה דשל הנודד הוא. ואני המתפר אומר דאיהו ראי' כדפי'
 דשאי התם דנעשית מזהו צממונו הלכך מותר על לורך העולה
 הוא שלו אבל הכא שפריש ללורך (כ) זו ומתה יתומה ולא
 נעשית מזהו צממונו חייב להשיא זו יתומה אחרת ולא ישי'
 ההיא דשקלים קשיא וזו היא סתם דקתני מותר השבוי של נודד
 ועל כן היה לי לפרש דשלו דקתני בשקלים היינו של עני ושל
 שבוי כדפרי' הואיל ונעשת מליה צממונו נמי וסקנה לו המותר
 על מלוה. אור זרוע :

פי' קנב (ט) (צ"ע ד' תס') אחר רצח קרא מסייע ליה לריש
 לקיש וכסם צעמיתו צפקדון ומתניתא דחנן
 נחנה לבן מעל ואחר רצח דוקא זבן מעל דלא מוסר משיכה
 אבל מידי אסרינא דמסקר משיכה לא מעל עד דמשדך ופירשי'
 ז"ל דוקא זבן דקתני מעל סנותן משום דשכיח קניי' גמורה
 היא נכחית הפרושה ואינו יכול לחזור בו שאין מה נמשך אבל
 אם נחנה על דבר שיש בו למשך לא מעל עד דמשדך והא
 מחני' נקט זבן ולא נקט עידי דלית ציה משיכה מסייע לי'
 לריש לקיש. מכלן יש ללמוד דמעוט קינות לרשעל כל היכי
 דאין לו מה למשך ומדרי'ם זן לקיש נשמע לרי' יוספן כי היכי
 דרשעל דאמר משיכה קונה מפורשת מן החורה אפי' הכי
 היכי דאין לו מה למשך מעוט קינות לרי' יוספן נמי דאמר
 שהמשיכה בגוי קונה ולא מעוט היכי דאין לו לגוי מה למשך
 מעוט (ע) הילכך נראה צעמי' אני המחבר ישראל שיש לו צהמה
 מבכרת מותר לו לישראל לקבל מעוט מן הגוי ולמכור לו העובר
 אפי' דלא משך הגוי ומועיל להפקיע העובר מן הבכורה ומחר
 וקונה מן הגוי אחר שוולד ואפי' לרי' דמסק (פי' ר' ע"א.
 חופ' ד"ה רב וע"ש) דמשיכה קונה בגוי הואיל ואינו יכול
 למשך העובר מעוט קינות ומשיכת האם אינה מועלת דהא
 רי' גופי' ספק (פנהדרין ד' ט': מו' ד"ה עובר) דעובר לאו
 ירך אמו הוא ואיכ' כעאל' דתנס' צדיקול' דמיא והוי להו ככלים
 המונסים על גבי דבהמה דלא מהיאו משיכה דבהמה לאקטוי
 כלים שעליה אלא כבפיהם כדאי' פיק דנימ (ד' ט'') ואפי'
 דמקניא צמליפין צשמעין ואפי' דאילו משיכה וכפיהה הוי
 קני לעובר אפי' הואיל ונוק' העובר אינו יכול למשך ולקנות
 על ידי המשיכה דבהמה מעוט קינות דהא סי' ג' זבן היה
 יכול לקיים השכירות על ידי פליפין דכסם שהשדה ניקת צמליפין
 צשמעתא

אלא מדקתני מחני' וצמעת כניסתן לחופה הוסלפו אלמא
 צמולה אידי שיש לה חופה (ו) דעניולה אין לה חופה אלא
 צמולה קני לה. ופי' זרעיה ובהרות שלי לכשאלא לשלום
 אחרת כלין שיהו מועתקים לך ובתפיסתי את צוראי לא שכתמי
 וצמורתי ויראמו קבתי. והמתנדבים יחזו את ה' צנועם
 וכחם זה לא יועם חושקת אמה וכל ציתך צכל פעם.
 כנפס סר למשמעתך העני השכסת מכל טובה אסקופא הדרסת
 הנקרה צשכבר מחר צ"ר צרוך זלטה :

סימן קנ"ב. ב' הזכר (דף מ"ט) ומי אחר ר' יוספן
 הכי והאי' יוספן האומר לחצירו ומתה
 אינו נותן לך יכול לחזור בו ואוקמינן מותר לצזור בו אבל הוא
 מחסרי אמנה (ר) וצ"ה מודה ר' יוספן דמתנה מועטת (ס)
 יכול לחזור בו. (ט) מעשה צאמד שגדר להשיא יתומה אחרת
 והקנה מעוט ללורכה והריות הרבה צאות מעוט ועד שלא השיאה
 מתה וצאו יורשיה וצנעו המעות מן הנודד וטעמו הואיל והקניתי
 המעות ללורכה איכ' שלה היו לנו זוכים צהה עכסה כי אנו
 יורשים ופסיו צנמי (דף נ"ו) הלכה כרי אלעזר זן עזריה
 אותם המעות להשיא צהה את היתומה ועמה פה לכס עלי כי
 לשם מזה הפרשתי. ופסק רבי' סיים כהן דאינו סייד ליתן
 ליורשיה כלום שלא נדר אותן מעוט אלא על מנת לכונסה
 וראי' לדבר דתיבא בפי' אפי' (דף נ"ז) : תאמרמלה או תבגרה
 זין מן האיכוסין זין מן הנישואין גובה את הכל מן היורשין
 (י) צמולה גובה מתחים ואמתנה מנה שלא תכזלה אלא על מנת
 לכונסה ופסיו צנמי (דף נ"ו) הלכה כרי אלעזר זן עזריה
 ופי' אפי' רחמא ליה לא תבנה אלא מנה ומתחים ומעטה סי'
 לא נדר אלא ע"מ לכונסה צהה ולהשיאה ואין ליורשיה כלום.
 ומורי רבי' אינו העזרי אומר דכיון דאמר צפי' הזכר האומר
 לצצירו מתנה אינו נותן לך דאין צו משום מסיכרי אמנה אבל
 צמתנה מועטת מודה דאסור דמסמך דעת' וגרסי' צירושלמי
 (צ"מ פ"ד הל' צעמי' בת"ה ס') אחר לצצירו אפן לך מתנה מרובה
 מותר לצזור בו. ואם ח"ל צדעת גמורה אני נותן לך אינו יכול
 לחזור בו הדל דתימא צעשיר אבל צעמי נעשה נדר והוי כנודד
 דקה ליתן לו דוכה צה ומעשיו זכו צו יורשין כדאמר צשילמי
 בגמר הדין (ד' גמ') מותר המתים למתים מותר המת ליורשיו
 ועי' לא סליגי אלא מטעמא דציגואל הא לאו הכי לכ"ע מותר
 המת ליורשיו כיון שנקצר צכבוד כדרך כל אדם אלמא אפי'ם
 שלא נחמו סנותים והגוזים נמי לא גבו ללורך היורשים
 אפי'ם זכו צהם מכס המת וההיא דאפי'ם אינה ראי' דאין כל
 האומדות שוין ונראה צעמי' אני המחבר דאין ליורשין כלום
 דאומדנא דעמא גדול הוא זה שלא (כ) נדר זה מעותיו אלא
 ללורך מזה ולא ללורך הרשות שיאכלום היורשין וההיא דירושלמי
 שהוא מביא מורי' רבי' אינו העזרי אבל צעמי
 נעשה נדר לאו ראי' הי' דודאי נדר (ג) לא עני הדד צי'
 שלא ליתן לאותו עני שגדר לו (מ) אלא אם מת אותו עני
 אינו נותן ליורשי' כלום וההיא דגמרא הדין נמי לאו ראי'
 היא דשאי התם דנעשות המנה צמיות ללורך המת הזה ונתן
 כל אחד צנדרתו ונעשו שותפין וכשנקצר צמיותהן נעשה צהם
 זהו לגמרי ומקני ליי לגמרי הכל חזקה כהן חזו כהן נמי

ה ג ה ו ת

(א) ומי' צמופי הכ"ש צצמות סם מה שהביא צס הר"מ" (ר) ל"ל וצה"א. (פ) ל"ל אינו. (ס) הוצאת צקילור וספרון צמריבי
 כמזכרת פ"ה ס"י קני' (י) ל"ל ר' אלעזר זן עזרי' אומר מן הסואין גובה את הכל מן האיכוסין צמולה כרי' ואולי תיבת היורשין
 שיש ולי' האיכוסין. (כ) ליתא צכמי' וס"ס הוא. (ג) ל"ל הוא ולא. (מ) ל"ל אצל. (נ) ל"ל יתומה זו ומתה. (ס) מדרי'
 צ"מ פ"ד ס"י ש"צ ראשיהם. השו' עיי' לקטר קיין ס"י סי' ראשיהם. (פ) ל"ל קינות :

מהר"ם בר ברוך

שחלל עממא ואומנא ומקרי דדקי כמותריס ועומדין נח ומסלקין לכו בלל אחרייתא כללל דמילתא כל פסידא ללא כדכ כמותריס ועומד הוא אלמנא חשבי ליי לחלומותא חוך דבר האבד כשאניו לומד כדון גס זה דבר האבד הוא כשהוא סוזר צו ואין הכער מוליא מולמד אחר ומשבעל וואינה ראי' מהחס ללא פשי' ליי דבר האבד אלא כמולמד צשינוס וטעמא משום דשבשחא כיון דעל על ואפי' מאן דליט ליי בהיבא שעמא ודאי מתבעל והוי פסידא ללא הדך (ה) אלא צסוזר צו אינו נפש פסידא ללא הדך שיבא צו דין דבר האבד אף גראה ראי' דחשיב דבר האבד מהא דכתיב אס מעצני יוס יומיס אעזבך שאס נחבעל יוס אחד המורה מתרפקת ממנו יוס אי' כמדת ריסקו דהיינו יומיס צין שניהס וועד כבוד התעביף עינין צו ואינו נמלא מאלד ושובס מה שלמד ממנה ציטול זה אף אס ימלא מלמד אחר צבמות יכול להכניסו תחמיו ובעל הבית יחן לו כל סכרו לצד מה שצריך להוליא וליחן למלמד שני הכנסס תחמיו וכן פירש"י צפי האומנין צמסס (ע"ה) : שמשון צבי אצרהס זלס"ה :

וזו תשובת רבי' יוסף בר ברוך זצ"ל

אם סכר אחד מלמד וחלה הבן נראה דהוי פסידא דשכיר מהא דפי' האומנין (דף ע"ז) : אמר רבא . האי מאן דאביר אגריי לדולל ופסק (י) לפלגא דיומא אי לא עבד דפסיק פסידא דפועליס ואפי' עבד דפסיק פסידא דפועליס אי הוו וני הווא מתא אצל אי הוו צני מתא אפרימי אז כיו בעל הבית צבית דאיכוי יע ואינהו לא ידעו וכן יש למסק צין (י) צשאס רגיל הבן להיות מולה וצין אינו רגיל (ס) פסידא דשכיר אס הוא מלמדה בעיר . ואומר דודי רבי' כי מפקק ליי דילמא דמדינתא ליה להא דהניא (צ"ג דף ע"ט) : השוכר את הספינה וענבה לה צמלי הדך אס (ט) לא נתן לא יטול אס לא נתן לא יחן ופרין צמלי עסקין אילימא ציין סחס וספינה אז אס (י) לא נתן לא יטול ליי לא סמרה סבא ספינתא פי' יש לו להצטרף לו הכל ולא יעבד אפי' מלי הדך ולא דמי לשוכר את הצמחה ומחה צמלי הדך דשאני (כ) שמשאוי הממור צעין ומלי א"ל אינו עד הכא צביס לליחיו וכו' אלא ציין זה וספינה סחס אס לא נתן לא יחן לימא ליה הכא סמרה הא ספינתא יוליא בעל הספינה כל הסכירות מן השוכר ואפי' סהא מומק כפר"מ ואפי' סכובל לפרס צבענין אסר מ"מ פי' זה עיקר ואי להאי דמעי' לה ליבוי פסידא דבעל הבית כנוו גבי ספינתא דשכיר מלי אמר אלא הא קאימנא ופרע כל הסכירות משלם ולא כפועל בעל דהוי (סס דף ע"ז) : כאלכולטי דמסותא דכי לא עבדי פלטי ועוד כיון דצנדריס (דף ל"ז) . מוכיס שאין מלמד יכול ליקם סכירות כי אס סכר שימור כהא לא שייך פועל בעל מלמד יכול ליקם דלגרי אגריי לדולל ופסיק אחר וכו' ויש לצבא ראי' דפסידא דבעב"כ הוי לפר"מ וזה לשונו האי דאגר אגריי לריפסקא פי' השוכר הפועל לממור את הסדה ואחא מירסר צליה פסידא דפועליס שיכול לומר צבע"כ לכו ומפרו אצל לא כראה להס

בשמעמא קמיימא דקידושין (ד' ג' .) סי"כ טכירות שדה מיקניא צחליסין כדחניא (צ"ק ד' עט) : כסס שהקרקע יקנה צכספ וצשטר וצחוקה (ס) וסי"ה (ג) צחליסין ואפי"ה הואיל ואינו יכול לעשוך אותה מעות קונות הכי נמי אפי"פ שיכול להקנות את הממור צבסותה ופשיכס מתרה מלך הואיל ואינו יכול לעשוך גס את העובר מעות קונות ואפי"ג דלכאורה משמע מלשון רבי' שמשון פ"ק דצכוות דר"מ סבר שהעובר נקנה צמשיכס האס . זה לשונו מפי' ר"ת יעד לאקבוי קנין גמור (צכוות ד' ג' :) ש"מ גוף העובר היה מקנה לגוי צמשיכס אלימותה ובענין (ק) יכול להועיל הקנין אפי' הקנה לו קודם שהיתה מעוברת דא"ל פרה (ר) מעוברת אינו מוכר לך דהוי כמו דקל לפירות עכ"ל . ממה סכתב אפי' הקנה לו קודם שהיתה מעוברת משמע וכו"ס אס הקנה לו לאחר צממענה האס א"כ הואיל ואפשר להקנות צמשיכס אין המעות קונות . אומר אני דר"מ ז"ל סבר דאין העובר נקנה צמשיכס האס ואפי' קודם צממענה ומה שבי' רבי' שמשון כן הוא דעמו כ"ס לאחר צממענה צבמה צשמכר לו הצמחה והעובר צמעות ומשך הצמחה כפוחה כ"ס שקנה העובר צמשיכס האס ומשום סלר . אור זרוע :

סי' קנד (ס) פלמד אהר שלמד את החינוך ד' חדשי' או ג' אס הוא שכיר קוץ או סורף לצד ומלה מיעוט ימי שריכו נראה שאינו חייב להשלים אלא ווחן לו סרוו משלם מלמור גבי עבד עברי כמכר (קידושין ד' י"א) חלה שלם ועבד שלם אין חייב להשלים אפי"ג שויפו קנוי למעשה ידיו לרצו מצריחא דמקייב ליה (ס"ד ט"ז) וע"ש צבחי' גס מתניין לא פליג דליכא למימר מילתא (ח) בעל כרסון קחני סטר שיסוכר (ח) דליחיו בעל כרסו לא קחני ואפי"ה כשעבד סלי זמנו או רוצו אינו חייב להשלים השאר כ"ס שכיר שאינו משועבד כל כך שנקל צו קולא זו וידו על העליונה וצלא כ"ס שכיר מה לי עבד ליום אחד וחמי סנה מ"ל עבד לוי' שנים דלי' מעוס דהאי שכיר והאי נמכר וצמכירה דוקא הוי האי דינא ולא צבכירות זה אינו מדא דהאי נמי שכיר קרי' דסמנא כדפרין בקידושין (דף ט"ו) : גבי לו ולא ליורסיו אמאי שכיר קרי' דחמנא מה שכיר פעולתו ליורסיו אף האי נמי פעולתו ליורסיו משמע דפשיטא ליי לחלומותא דכי הדדי כיכבו ועוד האי כמכר הוא כדאמר פי' הזהב (דף כ"ו) : דשכירות נמי מכירה הוא (ב) ומחאי (ג) נמי אין אדם ממוצ' להשכר צבעלי פרנסת אשתו ומצוניה דכי היכי דרשנין ונמכר צגניצמו ולא צזממו פ"ק דקידושין (ד' יח) סי"ג דרשנין ולא צאשתו וכ"ס סלה החינוק שיריחס המלמד אף אס סלה החינוק יעמיד לו אסר כיולא צו אס לא העמיד לו אסר ישלם כל סכרו דאין לומר כאן שיתן לו כפועל בעל דלאלולטי דמחוזא קדמיתין ליי דאמר צפי' האומנין (ד' עז) : דכי לא עבדי פלטי :

סימן קנה (ד) ורענין מלמד המחזר צו יש מדנין אוחו לדבר האבד דלכ"ע יסוכר עליהן או מטען כדאמר צפי' האומנין (דף ע"ו) : טעמא משום דאמר רבא צפי' לא יספור (דף כ"א) : האי

ה ג ה ו ת

(פ) ז"ל כך סכירת קרקע כו' : (ג) עיי' חוס' קידושין כ"ז : ד"ה ומקומו : (ק) ז"ל זה : (ר) ז"ל לעוברת : (ס) ארכות סי' שפ"ה : חשו מיימני לסי' קנין סי' ל' : (ח) ז"ל דליחא בעל כרסו : (ח) ז"ל דליחא : (צ) ארכות סי' שפ"ו : (ג) ז"ל סענא : (ד) ארכות סי' שפ"ז חשו מיי' סס : (ה) ז"ל אצל : (ו) צכ"י נראה : ופי"ס הוא ול"ג אהרא : (ז) צכ"י בעיר ופי"ס הוא : (ח) אולי ז"ל וצין אינו רגיל וצין רגיל מלמד אס הוא כו' : (ט) כ"ה צכ"י ופי"ס : (י) לא' סי"ס הוא : (כ) ז"ל סחס :

מחר"ם בר ברוך יב

וזאת תשובת מורי הרב שיהי וירחמהו

עושהו בתשובה זאת לא מצא המשיב

בסתם :

(P) **ששאלתם** על חינוך שחלה אם יתנו למלמד כל שכרו או כסועל בטל כך קצתתי ממורי ה"ר שמואל צ"י שלמה דנותן לו שכרו משנס דמדמי הא מילתא לאכלושי דעחוזה דאי לא ענדי חלשי דאמר צהשוכר את האומנין (שם ד' ע"ז) דנותן להם שכר משלם מיהו אי אית ליה דכוותי יהיב ליי כדאיתא פ' האומנין (ט"ז) ולא יש לסלק צין היכי שהמינוק רגיל למלות וצין אינו רגיל כדמפליג פ' האומנין בין נהרל דהוב (ע) פסקי ללא הוב רגיל נ"ר כמו שפילק רצ"י יואל הלוי ז"ל והא לך (פ) לשוננו רצ"י אפי הכזרי ז"ל כהב מורי אפי הכזרי יואל הלוי נ"ע דאזנן שהשכיר מלמד לבנו והח"כ נעשה חולה בנו כ"ל הוואיל וראובן אנוס וכי' וכתב הדברים כאשר כתובים בצפר אזי אסקי וחסם ממילי בר ברוך שיק"י :

(P) **מלמד** או משרת שפלה יש

רוניס לומר דנצעה"ב לריך ליתן שכרן משלם ומציאין רא"י מפ"ק דקידושין (ד' י"ז) חלה שלם וענד שלם אינו מייב להשנים וה"ה שכיר דהא אמרו (שם ד' ע"ו) שכיר קרי דמתא הממע דדין חמד להם ועוד דצ"י הוצב (ד' נו) (כ) שכירות ליומא מכירה היא ועוד דפסק ר"ת שאין מחוייב אדם להשכיר עגמו ליוון את אשתו ואת בניו מדדרכינן בנביחיה ולא בכפילו ולא בזמנו ה"נ דדרוש לא צמזון אשתו ובניו * ושעמתי שמורי ה"ר יחזקיהו היה אומר דאין לריך לחת לו שכר הסולי מדאמר צ"י האומנין (ד' ע"ז) השוכר את הפועל ולחגי היום שמע שמת לו מת או שמתו שמה אם שכיר הוא נותן לו קבלתו וקבלתו פירש"י פני שכרו משמע הוא מסס ואליך לא יהיב ליי וכן מוכחא הסוגיא דפלונתא דר' דוסא ורבנן אינה רק צידו על העליונה או על החסרונה ממה שעבר הא מה שלא ענר לא דאי פ"י נותן לו שכרו וכל שכרו ח"כ מאי פריך אילימא רבנן מאי איריא אנוס אפי' לא אנוס נמי ליטני כי אנוס יהיב ליי כל שכרו וכי לא אנוס לא יהיב ליה רק פלגא * וי"ל דאפי' אות' המדמים לענד מ"ת צה אם הוא חלה כולי האי שכלל אינו עושה עולאכאו דזה ודאי אינו נותן לו דהא פ"ק דקידושין (ד' י"ז) אומר יכול אפי' חלה כל (ט) ששה מייב להשלים כמו צורס ח"ל וצשיעיות ופריך והתניא מייב להשלים ומאי צעושה מעשה מעט פ"י חסם אין לריך להשלים אבל (ח) הכא דאין עושה מעשה מעט לא מיהו יש לדחות דודאי אין לריך שיעשה כלום והא דעריך עושה מעשה היינו חלה כל שש אצל חלה שלם כיון דענד קלת אין לריך שיעשה אפי' מעשה מעט מחמתא רישא קיעא על כספא ד צמתי דאייירי סיסא איירי רישא וסיפא עוקמינן

להם את השדה פקידא דנצעה"ב דיכול הפועל לומר תן לי שדה אסרת ואספר צה וכן השוכר את הפועל לדלות לו וצא ממך פקידא דפועלים צה נהר פקידא דנצעה"ב וכן השוכר את הפועל להשקית את השדה ויבש הנהר אם לא היה דרך הנהר לייבש פקידא דפועלים ומאי צעל הבית למימר הביתו מנהר אסר ע"כ פ"י * משמע לפ"י דהא דאמר פקידא דפועלים הוי טעמא כמו ביון סתם וספינה זו דונוי אומר הא חמרא הבא ספינתך ה"נ מני למימר הא חמרא לכו הביאו מנהר אסרו ולפי זה אם חלה הנער מני שכיר למימר אגא הא קאימנא ואסינו להוויא נצעל הבית כגון בני ספינה * וה"ה בני אבר אגרי לרוולא והאחא מיטרא ליימרו פועלים נמי הא קאימנן י"ל דפועלים אפסדו אפסדיהו דנבילה איהמחא מיטרא ומאי צעו ע"כ * ויש לסלק דהיאכ שאינו עמקיד אלא שכיר ולא צעל הבית כגון דפסק דאי אין משקבו היום משקבו למחר (ל) אך שייך לומר מזלך גרם להפסיד יותר ממני * וה"כ צמלמד אין שייך לומר מזלך גרם :

סי' קנו

בפ' הזהב (ד' מ"ט) התחילו ודאי סומא דעתייהו מחאן פסק רצינו ישיאל ז"ל אם השכירה אשה מלמד צלח רשות צעלה והתחיל צמלכה לפניו וסתק אינו יכול לומר לאמר מנין אינו מדעתי דודאי סומא דעתי :

סי' קנז

ויששאלת מלמד שספקו עמו ללמוד טינוק (ל) וקאן לו כל אסד ואסד מחכו של צנו וטלו מקלחן ויושב ונלמד את הצריאים לאמר שחזקו (מ) וצאו ולמדו עם אחרים וכשבא לקבל שכרו היו מנכים לו אנוס הימים שציטלו ולא קיבל כי אמר שלא היחה עכבה צעצילו כך ג"ל אם יש צהן חינוק שיש צו פולי קבוע צה לפקיס ומלמד (נ) חה לא היה מכיר צעעה המחאי כגון שהיה מעיר אחרת ואינו מכיר צאותן נערים והאז פסק סתם ולא גילה לו נותן לו פני שכרו של אותן הימים לפי שהטעמו והסמיכו על שור והמלמד יטול החלי דאמר מ"י (שם ד' ע"ו) : אינו דומה הבא טעון להבא ריקס עושה מלכה ליושב וצטל * ואם אין צהם חינוק שחליו קבוע כ"ה מקרה הוא שאירע לו אז אפי' אין מכירו צעעה המחאי מנכין הימנו לגמרי שכך אותן הימים אפי' שלא היחה העכבה על ידו דמשמיה קנסיה ואין שום פשיעה על האז וכה"ג אמר' (שם ד' ע"ז) אמר דצח האי מאן דאגיר אגרי לרוולא ואיסתכר נהרל צפלגא דיומא אי נהרל דלא עבידי לאיסתכורי פקידא דפועלים ואי עבידי לאיסתכורי אי בני ההוא מתא פקידא דפועלים בני מתא אחריתא פקידא דצעל הבית ויהצין להו כפועל בטל ומקובלני מרבותי מאי כפועל בטל פלגא דאגרא :

הגהות

- (ב) הלשון מעושב וא"י אין להביא וע"י לקמן סי' קנ"ז * (ג) ל"ל חינוקות * (ח) אולי ג"ל בלו ולמדו עם האחרים * (ד) ג"ל זה * (ט) ארוכות סי' קנ"ס * וקצרות סי' קנ"א * (י) ל"ל רגיל למיפסק * (יא) ל"ל לשון * (יב) ראשיתה לייב * סי' קנ"ד * (כ) ל"ל אמרינן * (כג) צכ"י שיעשה ופ"ס * (כד) ל"ל היבא :

מהרים בר ברוך

לעוקמין באין עושה תפלתה ה"ה רישא תפלה שלש או תפלה
 אסיה אמר אין סייב להשלים דלי צעושה ליפלוג תפלה שלש
 גופיה צין עושה ללא עושה אלא ודאי כולה איירי באין עושה
 לכל צעושה אפי' כל שש אינו משלים וכן משמע בהסוגל (ד'
 פו *) הקוטע יד ענד עברי ונותן שבת גדולה לענד וקטעה לרבו
 היכי יהיב שבת קטנה לרבו ובהא תפסיד בשבת קטנה היינו שומר
 קשואין ואנו לא נקטעה הוי דלי דולא אלא כיון שעושה קלת
 מלאכה הוי בעושה מעשה תפס ויהא תפסא כדפרין הסהא הא
 גופא קשיא אמרת פלה שלש איין סייב להשלים הא חרבע איין
 להשלים אימתא קישא פלה כל שש סייב להשלים הא חרבע אינו
 סייב להשלים לימני הא חרבע דאינו סייב להשלים היינו צעושה
 הא חרבע סייב להשלים באין עושה אלא תפסא דעוקמין פלה
 כל שש באינו עושה ועלה קאי הא חרבע אינו סייב להשלים
 דומיא דזה מ"מ כ"ל דברי מורי ה"ר יוסקיהו אפי' דהיה נראה
 קלת להשוות שכיר (ה) למועל לענד עברי ולחלק צין פלה תפלה
 (ג) לענד בסוף להכי אין סייב להשלים דצוק העבודה ענד
 כסמא דשמע דמת לו מת סוף העבודה לא ענד מ"מ אין נראה
 דא"כ מנא לי' למימר הא חרבע נעשה כפלה כל שש דלמא ה"ה
 חרבע דאין סייב להשלים הואיל וגומר הפעולה והאי דנקט
 חסא שלש וענד שלש למירוק פעמא דלהא שלש וענד שלש הא
 ענד שלש וסלה שלש נעשה כפלה כל שש וסייב להשלים אלא
 ודאי אין קפידא ענה (ג) לכך ענד חסלה כמו צוק אלא
 ודאי ענד שאני דאין סייב להשלים דחא: קרא ואפקיה דכתיב
 וצבועית ילא מ"מ ומי"י ליכא למילף דמה נענד שאינו עונד
 בזה (קידושין ד' י"ז): תאמר לזה שעונד אפי' לנת אס היא
 יורשזא ובה דלמך (שס ד' פ"ו *) דשכיר קרי' רמנא היינו
 פ"י דענד נקרא שכיר לדין שכיר אלא שכיר אינו נקרא ענד
 אי נקרא ענד א"כ יהא מותר באפקיה ועוד דש"ך יטריך שטר
 לשכרו ועוד דפריש קרא דפועל יכול לשזור(ב"מ ד' י"א) מבי
 לי בני ישראל עבדים ולא עבדי' לענדי' ואס אימתא דשכיר וענד שוין
 מה לריך קרא ובה ככר כתיב והפדה שמגרעת פדיונה (קידושין
 ד' פ"ו). והטעם דבני ענד הואיל וגופו קני איכ דין הוא
 דנחספתיה ויהו דבעל הבית אף פועל דאין גופו קנוי הוי פסידא
 דפועל ופועל ענד אפי' דגופו קנוי נחריב סייב להשלים
 דרווח ככולו והרי לא ענד כלום והוי כפלה כל שש. ואין להקשות
 דגרעיין כס פועל מתם ענד ואינו סוין באמת נהרא הוי
 פסידא דצעה"צ אפי' דלא ענד כולם ואילו פלה כל שש (ד) אינו
 סייב להשלים דשאני הא דלמא כהרא ומשקת השדה ונעשה
 מלאכתו של צעה"צ והי (ה) דאס לא עשו איכא למימר מן
 שמיא סייבו להס אף צפלה שלא נעשה מלאכת צעה"צ להכי
 פשלים ופועל ודאי סייב להשלים מכ"ש ומה פלה הנער דמני
 למימר אלא הא קאימתא הבי לי עבידתא ואיענד אפי' תפסיד
 פועל כדאמר בהסוכר את הפועל להצ"א כרוב ודורמסקין לפולה
 ומלאו שמת וכו' (ו) דלא ענד עינדי' הכא פלה הפועל
 ומני למימר צעה"כ הא עבידי' לא כ"ש דתפסיד פועל וליכא
 למימר היכא דפלה הנער דתפסיד צעה"כ דלמא(ב"מ ד' ע"ט).
 השוכר את הפסידה ומעשה לה כפלי בדרך אס נתן לא יעול

סי קנת . מעשה גא לפני רבי' יאסק הלצן סיחודי אסד
 נתפס צעליגה ואמר להצירו תשמיד
 צערי וכן עשה ופדאו ואמר דכריס צעלמא דצרי וסייבו
 מהא דלמך רצא (קידושין ד' ו'): מן מנה לפגוי ואקדש אני
 לך עקודשת מדין ענד ועוד ראי' מפי תברא דצ"ק (קפ"ו):
 ואס א"ל (ע) יולא את שלך ואסת נותן לי דמיס שלי סייב
 לימן לו אלמא צאמיה צעלמא נחסייב לו הי"ג :

סי קנ"ג . פועם אסת הוצא צבר לפני ר' שנמלס ועמו
 תפתיו צבר שלא נמלס והתירו ר' מאמר
 שהיו שניהם צבלי א' נקוב והדס שהוא הולך על אותו שאינו
 מלות יולא לפון ואינו מעבד הלכך (פ) שוכר מצדו יאסק
 הקבתי"ל :

סי קס (ג) עופות הגדלים באינן יש אומרים שאינם לריבין
 שמייה שאינן פרוין ורבי' והוי כעץ
 צעלמא ואומר מורי גור אריה ששנע מאצו ר' יאסק שריח
 הגריסס שפסיה ושלא (ק) לפני איניגליעירא שלריכן שפ"סיה
 וכן א"ל מורי גור ארי' הלבנה למעשה שיש לשוטטת חתן פ'
 העור והרועז (ד' קכ"ו) עכנד שפגיו צבר ומניו אדמה היוגע
 צצר

ה ג ה ת

(א) ל"ל ופועל . (ב) ל"ל דענד . (ג) ל"ל דלייכו . (ד) ע"י צ"ק ר' קט"ז א' ו' החס עביד כו' ור"י ל"ל כון שאין נותן לו שכרו היכי דלא כו' (ז) ל"ל ל"י הא תמרה הז ספינתא . (ח) ל"ל נראה . (ט) ל"ל ראו . (י) כ"ה צבכ"י וסיס . (כ) יחא צב"י וסיס . (ל) ל"ל א' (מ) חולי ל"ל מנל מי גרס אמרינן מאי כו' . (נ) ל"ל לא שקי הוהיל ומשקא לן אמרי' יהא כו' . (ס) ל"ל כו' . (פ) ל"ל חולי . (צ) ל"ל מותר . (ד) מרדכי סולין פ"ס י' תפלה . (ק) ל"ל לבני :

מהר"ם בר ברוך

סי קבג (ו) אירע לישראל שהלך לעשות גבניות בכפר ולכלות הפליצה ופעם אחת לא

צא בתחילה הפליצה ושאלו להכריז אם יש לחוש שמא היה חלב סמא כבר נקדירה שהיו מולצים והחיר"י הגבניות דהא חלב סמא אינו (f) והכי ממ"י ר"מ צ"י אין מעמידין (ר' לה') דעמא דגבניות אסורין מחום יקורי דמסיק ריב"ל דהו איתמר צ"י נלסוסי חלב וממ"י ר"מ דל"ג חלא וטעמא דיקורי קלי וקיי"ל כריב"ל ולא כשאר אמוראי דהחם (ס) אמרי טעמי אסרינו וכיון דמשום דיקורי אסרי אכן לא מזהירינן בזמן הזה אגילויא ור"י פשוטא מלא (ט) לרי לדבריו זירושלמי (ע"ז סס') דקאמר שהא"ר עומד זין נקבים ולא כפירשיי דגרים חלא וממ"י דהו איתמר צ"י ליטלוסי חלב סמא ודוקא חלב שמלכו גוי כשיהודי בא לקנות חמ"כ אפי' יעשי ישראל ממנה גבניה עמוס(י) יש לקיים לעולם סמא יש זו מעט חלב סמא וטע"ג דליו קלי צ"י איטפי כדאמר צע"י חלב הכא שרי ומגילת לנתיב דמקום שידוע שדעתו של גוי להקפיד הסלז ולעשות גבניות (כ) ולחוש לחלב סמא ושאר טעמי דהשלקת שומן סזיר וטעמי דהחם לא שייכי הכא ומיבו לכתחילה אין להקל כי פשט איסורו ליתך בשעת הפליצה ושמעתי שהיו מקפידים שפעם אחת אמר גוי לישראל צוה וקם מאחים גבניות ממוז שאתה נוטה זו והרי החלב נפלז כבר והלך היודי וטעמא (ל) והתירם לו ר"מ ויכול להיות שהתירם מטעם דפ"י אמ"ס אין לסמוך על קולא זו י' יתק צ"י שמואל זל"ה :

סי קסד (ה) יענה את שלום אביו ר' אליקום הו ידוע כי מאורד איני כפלה על בני אדם הנודרים

(מ) על צ"מ הקצרות כי קלה היה דומה לרודם אל המתיים דלא מלינו רק גבי חלב שנשתתק על קברי אבות (סוטה ד' דל) ויינו שמתפללים לה' ועקום קדוש גורם שחבא חסלתו נשמעת כדאשכחן גבי אצרה אל המקום אשר פחד שם עמלד שהמקום גורם ח"נ אדם שצ"ה את המה ולכבודו משתתק על קברו זה מלינו (מגיגה ד' כז) אך נשים ובני אדם שאינם יודעים זה לא ידעתי הליכתם למה ולאי רביל לכל הבאים אלי לפותח להם בחרטה והתירו להם הנדר ויחן ללדקה מה שהיה מולא על הכרך ויחן קן ימן מה ששאל כפי מה שהיה עוררו והילוכו זה יחן ללדקה ויכלל מלעקה . סיים פלטיאל חולעת :

סי קסה (ו) אני העשבר ושאלתי על סביות של סכר שנחמו בה יין קודם הפסק

והשצתי כ"י צעיני ומורה אני הלכה למעשה סביות של סכר מדיחה במים (ס) יפה ומנגבה קודם הפסק ונותן לחובה דבש ויין לכתחילה ללודך הפסק ושוחבו נפסק שהסכר הפלע מן הסביות לסוך היין או לתוך הדבש כולל צ"י דקיי"ל היחר צביחיר צעל כדפסק רש"ם דתני פ' בחרת דכלאים (פ"ט מ"א') למד גמלים ולמד רחלים שערפן זה צוה את רוב גמלים מותר פ"י להביא פשתן לשם אלמא אפי"ג דאיסור כלאים הו צמשהו אפי"ג חמערב

בכפר טמא ובאלמנה טהור ובגמ' מ"ר מחוך שנ"י עכבר שומע אני אפי' עכבר שנים כ"י אף אני אביא עכבר שאליו צטר וחליו אדמה או כלך לדרך זו מולדה פרה ורבה אף עכבר פרה ורבה חליו עכבר שאליו צטר וחליו אדמה שאינו פרה ורבה ח"ל השך פ"י לרבות אפי"ג שאינו פרה ורבה הכי לך אפי"ג דליו פרה ורבה אפי"ג הו צבלל שאר שרשיס שהם פרים ורבים וממזיין פ"ג אלו עופות אפי"ג שאינם פרים ורבים הו צבלל שאר עופות ועופות שמיטה :

סי קסא ע"ל אשה שנדר להשתנות ונתעברה הם נדרי עיניו נפש ואם הצעל הניאה ציום שומעו

לא חל הנדר ואם הפדים הכי הוא כשאר נדרים ולריך ההרת פכס יתיבו לה וישתמו צמרטה לומר דאשתא דהכי מי נדרת ואפי"ג דקיי"ל (נדרים ד' סה') אין פוחסין צנוולד (כ) ללא שנים ואשה דמתיצרה נולד פסחים הוא ועוד קיי"ל כרז נחמן (סס ד' כא) : דאמר פוחסין צמרטה ופרי' לנך עלך או כדו תהיה ח"כ חרטה אשתא דהכי הו לרווחא דמילתא ועוד לפי מה שא"ס נפרש דבר זה דאין לרין הו (ט) פ"י נדר יום זה ולא אחר דהא עובדי דפיק דצ"י (ר' יא') אפי"ג קיבל מצעוד יום דצננין אחר לאו שמי' תענית אפי"ג ח"ל לזיזק מר ח"כ כנודן זה היה מותר ללות ואפי' לדברי המפרשים (ת) יום זה צמחזיר מ"מ זהו שהזכיר שם היום כגון שני ומצוי' חלן לא ידענא אם שייך לזה דקצנה (ח) מגילת תענית אחר היוםים נופל צצנה ויו"ט ולאש חודש ונדסה מק"ו מ"ס (עירובין ד' מא') (צ) ומצרייתא דגזירתינו קודמות לדרו (תענית ד' י"ג') משמע דכיון דלא חל הנדר על שנת ויו"ט ור"ס הו נדר שהותר מקלחו הותר כולו ולא דמי להכא דפ"ג דשנעות (ד' כז) : צנוולד דברים המותרים עם דברים האסורים דהחם פירש וקיי"ל (נדרים ד' י"ג) : דנדרים תלים על דבר מנהו כדנר הרשות אך היכא דלא פירש הו נדר בטעות . סיים פלטיאל חולעת :

סי קסב (ג) גם על סמאל של גוים יש אוכלים אותה אפי"ג שלא ראוה (ד) שפורשין

ובמלכותינו מתיחין הסלז אלל הא"ס ולקטנין שומן הסלז ופעמים שנותרים בה יסויבא חלצא . יתק צר שמואל ז"ל : על סמאלה כ"ל היחר גמור כמו שפסקתי על הגוים הסולצים ללודך עלמן לגנן דאין מערבין צו דבר טמא ולא חששו צו חלא לנקורי וסייעתא תפרי"ה דהנצ אבז איטפא קלי צ"י זיהרא (ע"ז ד' לה') ואפי"ג דנגזור על גביות הגוים אי לאו דקלי צ"י זיהרא צ"י איטפא היה מותר היבש ובמאלה ליכא איטפא דלוקי זיהרא הלך יבש שרי (ס) והו שריא אי לא עוקי איטפא לזיהרא ולא הסמאלה מותרת שעיירו צה כסויבא דלצלא ואתה שאין מערבין בה כסויבי דלצלא מותרת מיד ואם ספק עירצו צה כסויבי אצלצא או לא הו שפיקא דרצנן לקולא ובמלכותינו אין מערבין וכולנו אנו אוכלין אותה ומי שדעתו יפה יסגן בה צ"ס . יעקב צ"י מאיר זל"ה :

הגהות

- (כ) ל"ל היינו משום . (ט) ל"ל אם פירש . (ח) צמחזיר יום זה אין לרין מ"מ דוקא שהזכיר כ"י . (ה) ל"ל ע"ל להשתנות אם אי כ"י . ותיצת מגילת תענית נחמק . ואולי שייך לקמן ומצרייתא חלצה כולה . ומצרייתא כ"י . (ג) הוצאת צמחזיר מ"מ חלצה חלצה אסוקות ס"י ט"ו . (ד) ל"ל שנעשית ויש פורשין וכו"ה סס : (ה) ל"ל וצ"י ימים הו הגבניה יבשה והו כ"י . וכו"ה סס . (ו) ארבות ס"י כע"ז . (ז) ל"ל מעמיד . (ח) ל"ל דאמרי . (ט) ל"ל ר"י . (י) ס"ס הוא ו"ל דמישיני . (כ) ל"ל שרי ואין לחוש כ"י . (ב) ל"ל גביות . (מ) ל"ל ליתך . (נ) הוצאת בקיטר צמרדכי מ"ב דפסקים ס"י תקפ"ו . (ס) בהכ"י פ"ס ומ"ס :

(דלת)

מהר"ם בר ברוך

נראה צעירי דכפי דחציות של שבר אפדיסה ונגזר ונתן צה יין או דבש קודם הפסק מותרים בשתי צפסס דעמי הסתלט צטל צם אפי' אם חמימי לומר דצעירי לשעורי סכיות כדמשערין בכל הקדירות ואין כאן ס' אפי' היכי דשהי שבר לילה שלם דזופני הסכיות מותר ואפי' נתן צחוכה מורה אני דשרי משום שהמסקה של שבר שפלט לחוף היין או לחוף הדבש נותן טעם לפגם הוא דכל העצב צכלי וכן צו לילה שלם ופלט פוגם שמי שמכניסני צחוכה דיעם אז מלי קשיא ליי דלימיר משקיין אינן נפגמים צליה וצפניטה אלא כל הנצלט צכלי וכן לילה אחר ונטלט(ר) ומצננת היין והדבש שחציות ושרו טכ פסק רש"ם וכו' חליעור מצהס ז"ל דנותן טעם נפגם צפסס שרי אני דלימי צפריש צמג הפסקא לאחר שילאנו מצית הכנסת שהסיר מורי רבי יבורה ז"ל טעם לפגם וכו' יפיתל צר יוסק היה צלוחו מעמד וכן אני נוהג דדיר צעעס לפגם צפסס ואפי' אוחן שאורקין טעם לפגם צפסס היינו שלם היה צעין היה נותן טעם לצדח אבל שבר צעין אפי' צעין מצגים היגכך מכל פנים: גראה צעירי היחר גמור ינחק צרי משה צביה:

סי' קסז נראה לי להסיר את התרנגולת שנמלא בה הלך צין לאחר תליסה בין גלחר גליה אפי' כי לא מצי שריק כגון שהתרנגולת שלימה מטעם כדולעו כך פולטו וכו"ס אם נמלא צין בסחיות או צחרנגולת שלימה שלימה דליכא למימר דמלא מישרק שריק כדלמר גבי כדלח עינייהו בישרא (פולין ד' קיא') וגם כדד שנמלא צין בסחיות או שנמלא צחוק התרנגולת וללה צה והיא צלוחו ענין שאין לומר מיישרק שריק גלחה שיש לומר כדולעו כך פולטו (פסמים ד' ע"ד): מותר: ינחק צרי שמואל זכה"ה:

סי' קסח פעם אחת שסר רמי חרנגולת לחופה אחת וצדק צין כל אחת ואחת לאחר ששטח הכרזה צדק סכיני וממלא פגוס ולא ידע בצדיו חרנגולת נפגם שנחערצו יסד ושאלו לרי"ת והס"ב (ש) תכלין מהן אחת ויהיו כולן מותרין דנחילה היא צרוצ ואינה דלוחים להכבד כיון שעדין הגולה עליה ומסוקסת חיקון גדול ווע"ג דכל אחת קיימא צפסס ספיקא ספק אם זו היא ספק אם אחרת ואח"כ זו היא דלימיר צענא מפרקת נפגמה מ"מ מיד כשנפגם ביחה כודאי איסור ואין להסיר כולן מטעם ספק ספיקא. צלל השלכת אחת מהן ומיהו כיון דהכרזה צני אדם אורכין מהס מותרין דככל אדם ליכא ספק ספיקא ואין זה איסור כיון שאינו אורכל מכולן מיהו צני חרנגוליס או ג' כה"ג לאדם ח' או לשני צני אדם ריך להסליך אחת דשנא אדם אחד אורכל משלשתן מעט מכל אחת ויאכל ודאי איסור וע"ג דליכא ספק ספיקא וזה הדין נוהג גם בשאר איסורין הצטלין צרוצ:

סי' קסח מעשה צה לירי צחתיכה שהיה דבוק צה סבל ולא היה צחתיכה ס' לצטל החלצ וממלא עם שחר סחיות ולא היה צהס ס' לצטל אוחה חתיכה ורלתיי שהסכיו וגם כדלוי לי צחיות הי"ר שמואל שירמורל ז"ל והיה כחוצ צה להחירא ודאי חסרתיו ושלמחי לפר שמואל ז"ל לסוף החשובה ושוב אמר לי מורי הרב שמואל מ"מ שאם החלצ מטעפע צכל הסחיות מחתיכה לחתיכה הרי כולם מלטרפת

נחערצו חוט של פשתן אחד צצגד שלם של למר כיון שכבר נחצטל למר של רחלים צצל גמלים צרוצ אינו מותר וניער אח"כ עם הפשתן לאסור צמשהו ואע"ג דמשהו דלכלאים דלוריתחל וכו"ס צמשהו דמחן דרצנן שאינו יער צפסס אחר שנחצטל וכסס שלמר של גמלים ולמר רחילי אפי"ם שמוחרים זה עם זה מצטלים זה את זה האי שבר ויין נמי אפי"ם סהס מותרים זה עם זה מצטלין זה את זה ואין שייך כאן לומר אין מצטלין איסור להחטילה (צילה ד' ד' י:) הואיל דצטעה (ע) יין ודבש לחציות מותרין בשבר אפי"ם דהיכא (פ) דצישל היחר בקדירה של איסור שאינה צח יומא חסרינן דמשערין צכל הקדירה משום דלא ידעינן כמה צלעה חטילה היינו דוקא שכשצלעה איסורא צלעה כגון גליה ושאר איסורין או כגון סלצ לגבי צמר הלכך הואיל לא ידעינן כמה צלעה חסמרוה רבנן ואסרי' חלל הכא כשצלעה חציות זו את השכר החירא קצלעה וכשנותן לחמוצ יין או שמן או דבש ככל הוי חטירא דלא חסמרינן פולי האי סתחא כל החציות כולה אסורה ואין לשבר כי אם מה שפולטת צין דהיחר וכשהרלתי דצרי לפני מורי אזי העזרי והשיצני כלשון הזה אם לא היה מותר אז היה לאסור כל יינות סקציו קלויא ולמורי רבי שמסה כמו כן שאלתי והשיצני גם הוא להיחר הלכך חציות של שבר מדיסה צמיס ומנגזר ונותן לחוכה יין ודבש קודם הפסק ושתיחו צפסס כי שבר הכפלט מן החציות לחוף יין צטל צם' ואם משום שמרים רבי צעירי ששמרים של שבר גופייהו מותר לאכול צפסס אי לית צהו כלל ליטלומי שבר דלמר רב צציד האי דורדיף דמחרה צחר תריכר וכפי סתח שכו (ע"ז ד' לד') והיינו טעם שכבר נמיישו וכלה מהס טעם יין ולצמתי היין (שם ד' לד') ח"ר אחא צר אלא הני פורליני דארמאי צחר תריכר ירטי סתח שרי פי' פקולה של עניבס ורמי צר חמרי דלוח רמי צר דקולי עבד צה מעשה צפי' כל הצער (ד' ק"י') ואמר צירושלמי פ"ק דדמאי (משנה ג') שמי גוי אסורין צהנלח הא שיצשו אין צהס משום ע"ז הא למדה דשמרים שיצשו אין צהס משום ע"ז (ג) ככלל יין נסך ואפי' צאיסור ניסוך דמער כ"ש צאיסור שבר צפסס דקיל דשמרים אינו אלא סינופה צענמא כדמוכס פי' סאה חרומה צירושלמי (שלהי פירקא) אין סינופה חרומה מלטרפ' עם החרומה לאסור על הסולין (ק) (לעלות לתרופה) לוג יין (ר) ללול שגפל למחא לוג עכור שחמה מוליח שמרים שצו פי' שאינו מלטרק לאסור שאינו כי אם טנופה צענמא הא למדה דשמרי יין אינן צכלל יין לא לעינן חרומה ולא לעינן גלחה ע"ז וה"ס שאינו צכלל שכר לעינן חמץ הלכך לפי מצי דסלקא דעתינו מעיקרא לרמותו לצית שאר שאין הגעלה עועלת לו דלינו נפלט ליכא למיחס ולא מידי דטנופה צענמא הוא והוא שהשכר כולו נפלט אפי"ם שהשמר ס אינס נפלטין לא סייעין ולא מידי:

סי' קסו ותו נראה צעירי דמה שהשמרים מחמלין לאו משום דהוי סמך כנו שאור דכפי שאינו אלא טנופה צענמא ומחמת קיומה הוא שמחמלין שברי כמתינ ופעריות מחמלין סלצ ושרו צפסס משום סמך וספוסיס דלחלינן צפסס מחמלין את העיסה צפי' כל המנחות (ד' י"ד') הילכך

ה ג ה ו ת

(ע) ל"ל חתיכה: (ס) צהכ"ו דציעל וטי"ס • (ז) ל"ל ואינס • (ק) כנר' י"ס למסוק • (ר) ל"ל עכור שגפל לפסוח גמלא לוג ללול שחמה כ"ו וע"ז צירושלמי • (ר) ל"ל ומצננת (ש) צהכ"י אשר לפני כחוצ כחן הג"ס צכחצ יסן אחר • נראה דלור זרוע פליג צהא צפי' גיד הנשה:

מהר"ם בר ברוך

פ' דם שפלת (זמנים דף ל"ז) ריקק שנגע זרקיק ומחכה
 במחכה ללא כל הרקיק ולא כל המחכה אשורה אלא אוחו
 מקום הצלוע משום דליון ריקק מפעפע וכן חיטה שנמלא
 זרקיק אינה מפעפע ואינו אסור אלא צללי ונאמרי מקום
 מגעו (ה) והשאר מותר * כך מלאמי זכתיבה ירו הקדושה :
סימן קעג (ו) ועוד ראיית קדמונינו שאוסרים בפסח
 תרנגולת שנמלא עם חיטה
 צדשול לתח לעכו"ם וגדלה דאפי' למוכרה מותר הואיל ואין
 צאיסור כדי הנאה שהרי אינו נהנה מן החיטה ולא מטעם
 היוצא ממנה וראי' מקנקים של גוים שמותר לתח לתוכן
 שכן (ע"ז ל"ג) : והטעם דאפי' שייך נאך צלוע צהה הואיל
 ואינו נהנה מן הצלוע מותרין בהנאה דלוי לא תימא ככי לא
 מלינו דינו ורגלינו שהרי ממעין (ר) לו חמין ציורות אסורות
 בפסח ורופנין צהה וכל לורכי הנאות אנו נוהגים מכלים ישיים
 צפקח ואפי' אם נחיר אותם מטעם נותן טעם לפגם לכתחילה
 היה לנו לאסור הנאות אלא ע"כ הואיל ואין צהו כדי הנאה
 מותר שהרי (ס) נהנה מן הצלוע וגם קדירות (ט) של פסח
 מותרין להשהות וה"ה למוכרן לעכו"ם שהרי אינו נהנה מן
 האיסור הצלוע צכך ואם שגימי השיבני ואשורה יהודה צן
 רצ"י משה הכהן ז"ל :

סימן קעד אשר שאלת ממני לשאל מירבותי

הגדולים אם מותר לשמוק פלפלין
 ציו"ט צלל שינוי הנה שאלתי לתניו והשיב לי כמו שנראה
 בעיניך שאסור לשמוק בלי שינוי ואין צדו יומר רא"י להציא
 מתלמוד שלנו כי אם אשר הצאת אמה צעלמן מההיא דשלש
 דצריים אסרו סכמים (צ"ה דף כ"ג) . וזו אי' מהן רק זההוסיף
 על דצריך צבחלמוד ירוש' (סס) ונחוי' (פ"צ דצ"ה) אוסר לשמוק
 פלפלין ציו"ט שלא תאמר כמא' אותה משנה מיירי צצצח ולא
 ציו"ט ואע"כ דפרתו יולאה צדלועה צצין קרניס (י) ואסרו
 סכמים זה מיירי צצצח מיהו גבי שסיקת פלפלין דאסרו אפי' לו
 ציו"ט דהא צחלמוד ירושלמי וצחוקפתא אוסר צפ"י ציו"ט :

סימן קעה (כ) שאל הרי אהבן ז"ל את ה"ר אביגדור

ז"ל אדם השם צעיניו או
 צראשו אם יכול ללמוד צצצח מי הוי בכלל הרפואות צצצרו
 עליהם צצצח משום שסיקת סממנים או דילמא דלא גזרו אלא
 על רפואות שיש צהם מניס בגון משקה או אוכל צצצח יש
 לעשות ויצא לשמוק סממנים אצל ללמוד ולמדוד הראש כדך
 הנשים שרי * והשיב מה"ר אביגדור דרואי שרי והציא ראי'
 מירושלמי דפ"ס שריים צצצח (ה"ל ג'). דקאמר התם
 לוחשין לעין ולמעיים צצצח ונראה כמו שמעיים אצב גם העין
 אצב דהיינו עין ממשה"ר יחיאל ז"ל דמה הידושל : ופי'
 דהתם מיירי צצצין הרע וה"ס אדם החולה מחמת כין הרע
 לוחשין משום דסכנה גדולה הוא משום דצחר הכי מייתו
 עניינים

מאטרפות ומצטלין את החלב אפי' שאין צמחיה הדבוקה צה
 ס' ואם אינו מפעפע ממחכה למחכה הרי לא נאסרה כי אם
 אותה מחכה ואני אמרתי מ"ו שמורי הרב אחר כן שהרי כל
 רבותי אין דיקולא כן ועוד ראי' שייך כאן לומר ממה נפשך
 כלל שהרי המחכה שהחלב דבוק צה הוא חופפה צדו ומולחה
 ולאחר שאלתה כל לכה מניסה אלא שאר מחכות הינך הואיל
 יחלב דבוק מיד כשמתחיל ללמוד מפעפע צכל המחכה ונאסרת
 זאת המחכה ושזו מולחה ומצטעט צמצירתה לאחר שנאסרה
 ואסורת כל המחכות וסיגנון זה כחז מורי רצ"י יהודה ז"ל
 צפ"י גיד הנשה לדמות ראיית רצ"י אפרים ז"ל שמצד ראי'
 לדבריו מן דיקולא (חולין ד' ל"ח) ומקוי איה צכל מלא צצח
 שנמלה ודוקא החם שייך לומר ממ"כ מפני שהמחכות
 מלוחות כולם מונחות צכל זה אלא זה וזה על גצ זה ורוחות
 מכה המלה ונפל עליהם כזיתא דהרצח כשכבר הם רוחות
 ושייך למימר מתפשט שכבר הם מלוחות פולקות צבעת נפילת
 החלב אצל הכל שהחלב דבוק והכל מחכה אחת והוא אוחו
 אותה צדו ומולח ה"ו דרואי היא נאסרת תחילה וצחורת ואוקרת
 כל המחכות ותו דאפילו צההיא דיקולא שאין החלב דבוק צצח
 לא צבירא ליה לרצ"י שלמה ז"ל ממה דמפרש דיקולא קלחת
 דפי' רצויה ועממא דפי' לעיל הלכך מכל פנים נראה צעיני
 שהמחכה שהחלב דבוק צה ואין צה ס' ונמלחה עם שאר מחיות
 ואין צהן ס' צאותה מחכה כגון אסורות * יתקן צר' משה
 נצ"ה * ושלתתי לה"ר שלמה ז"ל והשיבני למה צצצחתי למשא
 ומתן צעלמא כחצתי צראשונה אצל לענין הלכה למעשה כצצח
 לידי חני מורה כן כדצריך כן השיבני :

סימן קעז (ח) ובשמדיחין הצער אחר מליטה

גנילין לתח חסילי
 מים צכלי ואס"כ נותנין הצער מיהו אם נתן הצער מחילה
 צכלי ואס"כ המים לא נאסר חכלי צכך כיון שהצער כבר
 טהה צמליטה ופלט הדם ואין נא"ר רק דם צלוע צמלח צצציו :

סימן קעא מי שאין לו צנים ויש לו אש וצא נגרש

את אשמו שלא חזקק ליצם אחר
 מותר ואין אשמו אלא ולא שלוחה לקבל גיטה אין הצעל מוכה
 גיטה (א) להוליכו לאשמו לעשות שליח להולכה אפי' שכל שאר
 מגרשין עושין שליח להולכה צמקום שיש יצם שאני כדאמר
 צהאשה שהלכה צצצמות (דף ק"ח) : צעה מיני' רצח מרצ צחמן
 המזכה גט לאשמו צמקום יצם מיהו כיון (ב) דצבירא ל"י זכות
 הוא לה וזכין לאדם שלא צפניו (ג) א"ל חנינא וחוששין
 לדצריה וחוללת ולא מתיצמות :

סימן קעב (ד) מעשדה שנמלא חיטה צמלה צפקח ושאלו

לרצ"י שמשון ואסר כל המלות
 שנאפו עמה משום דמתן צזמנו צמשהו ואס"כ חזר צו דמתן

ה ג ה ו ת

(ח) הוצא צהג"א פ"ס דחולין צצס א"ו : (א) חטובה זו צפ"ג מדוע לא יהא רשאי לעשות שליח להולכה * וגמרי' דיצמות
 המוכה גט כו' מיירי לעשות שליח לקבלה כדפירש"י * וז"ל דכל החטובה ט"ס הוא * והיא הנזכרת בצריכות ס"י חקל"ט *
 וז"ל כאן כמו התם * והגאון אצ"ד דלאוואהצידקא כ"י הגיה כך * אין הצעל מזכה גיטה לקבלה ואינו יכול השליח אף להוליכו
 לאשמו להעשות שליח כו' כ"ל - וכונחו להא דביטין ד' ס' א' אי' התם אדם יודע כו' וגמרו ונתן לשם הולכה הכא עמי' * וגם כאן
 אינו נעשה שליח להולכה כיון דמקפא לן צמתי יבמות כו' אי' זכות כו' ה"כ טעמי צה צעל וקמשוי ל"י שליח לקבלה * ועי'
 באה"ע ס"י קמ"ה סעיף י' פסק להיפך * (ב) ז"ל דקניי' * (ג) ז"ל דקניי' כו' * (ד) הוצרך במדכדי פ"ב
 אפסחים ס"י תקי"ו * (ה) ז"ל אסור * (ו) טס ס"י תקנ"ט צעיניו * (ז) ז"ל לן * (ח) ז"ל אינו * (ט) ז"ל צצצח *
 (י) צכ"י ואמרו ופ"ס הוא * (כ) ארוכות ס"י נ"ה * ומכרבי צצצח פי"ד ס"י שפ"ה : ועי' עוד צהגמ"י פ' כ"א מהל' שנת
 אות ד' :

מהר"ם בר ברוך

צירוש למי דר"ם מקום שנהגו דהוי כמו נדר ונשאל למכס ומחירין לו * מאיר ברי ברוך סי"ט :

סי קפ על עיני ריבית שטוען שמעון על ראוון פעם א' השכתי לך משכון של עכו"ם ולאחר

(כ) הימים פדית המשכון (פ) ציר עמך ונחתי לך ריבית מידי לירך ולאח"כ נתן לך העכו"ם ריבית ונחה אני חובע ממך שחמיר לי הריבית וראוון השיב צלומו הפעם כשפדית המשכון ממני אמרתי לך אם נתנו לך העכו"ם ריבית אז חתן לי ואם לאו אל חתן לי ואתה אמרת כן הוא נתן לי פסק רבי ר"ח שאפילו נתנו העכו"ם לשמעון ריבית אסור לחמו לראוון ואסור לראוון לקבלו אם לא ששעבד שליח שמעון המעות מראוון על המשכון שהיה מתחלק לגמרי מן המשכון כאלו נתנו לו שלא היה לשמעון כלל עסק עם המשכון אז יש לו ליתן לראוון מה שהיה הגוי וכל השנועה ששאלת נהיב עלמח להשיב המחויב שנועה ציוס הכניסה הנח ראשון :

סימן קפא ושואלת אם הקטנים יכולים להנשא מן הנכסים כדרך שנישאו

הגדולים צמי אביהן ושז יחלקו הנכסים הנותרים * לא כן אלא יחלקו הנכסים בשום כדחנן פ' יש נוטלין (דף קל"ט.) היום בנים גדולים וקטנים וכו' עד ואמרו הקטנים הכי אנו נישאין כדרך (פ) שנישאת אין שומעין להן אלא מה שנתן להן אביהן נתן מ"י ירושו הגדולים כל מה שנתן להם צמיו :

סי קפב ושואלת כמה שיעור כתובה זה תלוי צמנהג המלכות ואם אם אין

לכס מנהג יש לכס לנהג כמנהג מקום הנישואין ואם נישאו שם כתובה כמנהג הקהילה הסמוכה לכס ואם גם אין מנהג להם אז תגבו אותה כתובה החוספות ממנוע היולא צעיר תלמד מאתים זוז שהן עיקר כתובה לצמולה וכל זוז חוז משקלו שנים וממלה למשקל הנרצל וכשחבא לגבות כתובתה יש להשיבה שלא עיכבה כלום שלא נתנה ולא צמזה מן הנכסים שלא דין לא צמי בעלה ולא לאחר מותו ויש לה לשום הכל ואפי' כרים וכסות אין (פ) ליטול אלא בשומת כתובתה ואפי' בגדיה שמיין לה כדל"ז צמי נערה (דף נ"ד.) אצל המסים שנתנה אין לנכות לה והיותומים יכולים להגבות לה מתקדמי או מכל מיני מעלטלי שירנו ולצח קטנה יש להן ליתן עישור וכסים מן מקדמי שהניח להן אביהן ולא ממעלטלי כגון אם הניח להם שזה ק' זקו' קרקע ואפילו הניח להם אלף זקוקי' מעלטלין לא יתנו לה אלא י' זקו' שהן עישור נכסי הקרקע דפרנסה אינה כמנאי כתובה (שם דף ס"ט) :

סי קפג ושואלת אם מגילה נריבא היקף גייל ועמוד פסק ר"ח כיון דנקדחת

ספר היציגא לה דין ספר תורה צד ממדול מילתא ריהבינן לה דין אגרת לעיני שאם הסיל צה ג' מוסי גירין וכל שאר ספר צפשמך כשרה (מגילה דף י"ט.) ובמס' סופרים (ל' מלאחתי) יש שיס לכתוב מ"צ סורות צמגילה כמנין מסעות שצלה אפטי :

ומה

עניים הרבה מעין הרע מיהו עוד הציא ה"ר אביגדור ראי"ו מ"י חלק (דף ק"א.) דקא אמר החם אממני' דהלוטש על המכה מעצירים כלי על גב העין צצנת פי' כלי מתכות ללנן ועוד פי' אחר פירש"י ז"ל החם שצצבין אה העין צצנת שלא יתפשט הנפס כו' וכ"ס שמוחר ללפוש לו ולמדוד לו * ועוד העיר ה"ר אביגדור ז"ל שפסס א' שם רבי שמחה ז"ל צעניו יאשה אמת למדה למורי ה"ר אביגדור לכס ויהי לומש לו על העין צצנת צצוקר וצערב וה"ה לראש ומעשה רב וראוי למתוך על עין גדול כמוהו :

סימן קעו מעשה צראוון שהכה את שמעון ושמעון צעשה שהכהו צעור שלבו פס

קראו לראוון מחר וירדו לרין לפני ה"ר יצחק ור"ה ראובן שגם שמעון יעשה לו דין צצניל שקראו ימחר וטרו מוהר"ר והציא ראי' לדבריו וה"ה כי יסם לצצו והשיגו :

סימן קעז ושואלת ראובן שנתן לו הגוי כספו להלוות צריבית אם מותר

להלוותו לישראל צריבית הואיל ואינו נהנה לראובן כלל והריבית יבא לידי גוי כך דעתי נוטה שספור להלוות כספו של גוי לישראל צריבית דכיון דאין לו שלימות לגוי' אישתכח דישאל קשקיל ריבית וה"ה ל"י ריבית ה"ה מלוה ישראל למלוה ישראל דח"ר (צ"ח ד' ע"א :) מלוה ישראל ממותו של נכרי מרעה הנכרי אצל מרעה ישראל אסור כ"ל ישראל שלוח מעות וכו' אם העמידו אלל עכו"ם מותר ופרין החם כיון דאין שלימות לעכו"ם אישתכח דישאל קשקיל ריבית ומתוך אמר רב פפא כגון שנטל ונתן ציד ממלך דצמח אסור * מכתובת ידו של ה"ר מייס פלימאל חולעת סי"ח :

סימן קעח יש אוסרין למרט שער צית השמיטה ציו"ס והכי משמע צצכורות מ' הלוקס

צהמה (דף כ"ד :) ר' יוסי צר משולם אומר עושה מקום לקופץ מיכן ומיכן ושופט וכנגדו ציו"ס מותר משום דהוי כלאחר יד הא צע"ף דהוא דרוכא אסור כדלמח החם (שם דף כ"ה.) כסף אורסייה הוא מיוס יש שמתירין דכי היכי דמותר למרט משום דהוי כלאחר יד כמו כן מריטת עוף ציו"ס מותר משום דהוי אצ מלאכה שאינה לריכה לגופה ופסור עלי' דכי היכי דמותר כלאחר יד ה"כ נחיי מלאכה שאינה לריכי לגופה ועוד יש צצבאל להחיר כיון דסופו לחלוט כל הנולד מה ל' קודם שמיטה עה לי אחר שמיטה (ב) ומעטס זה נמי ללנן העירפאל ציו"ס מותר דלא מיציעא מצטר לגבינה או מצבינה לצטר דלא הוי כמתקן מנח כיון דלא נאסרה אלא אפי' של עכו"ם לא מיחוי כמתקן דאפי' מותרת רגילים לפתמה על האור :

סימן קעטו (ט) ושואלת על מי שרגיל להפענות צכל שנה העניית לפני

ראש השנה ויה"כ או מי שרגיל שלא לאכול צטר מיי"ז צתמוז ועד ט"ז ור"ה לצזור צו אצמח שאינו צריא א"ל מורי קרוני ה"ר יהודה הפנה ז"ל שצריך ג' הדיוטות להחיר לו וראי' מפי"ב דרורים (דף פ"א :) דברים המותרים ואחרים נהגו צהן אסור אי אשה ראוי להחירן צפניהם שאלמך לא יחל דצרו וכן משמע

הגות

- (ל) כפול לקמן סי' תל"ט עיי"ש * . (מ) ארוכות סי' ל"ה מרכזי פסמים פ"ד סי' תר"צ הנמ"י ה' שנועות מ"י ב"ב
- (נ) צ"כ הימ"י * וזית ל"י פתרח * (ס) ל"ל צידי * (פ) ל"ל שנישאתם * (צ) ל"ל צידי * (ד) עיי' צהגמ"י פ"א תהל' מגילה אות ג' צשם ר"ח שמגילה יש לה כל דין ס"ח גם למנין השיטין כדל"ז במס' סופרים : ור"ל גזי ס"ח שם פ"ב ה"ו וה"כ למגילה * הגר"צ :

מהר"ם בר ברוך

טו

סי קצג ועל הסמאה של עכו"ם ר"ח ור"י עתירין גם צחצוחת הגאונים כחוב להיתר אמנם צחצוחת הגאונים שלי כחובת חסובה רב נחן מאפריקא ז"ל עד עכשיו היינו נוהגים להיתר אצל משהמחילו להביאם מחמת ומגו חלב ומזוייפין אותן חלבב אנו מגדין כל מי שיחבל אותן וישר כמן אותן שאינא אוכלין אותן ומימי הואיל ונפק מפומיהו דרבותינו הקדושים כסם להיתר לא תממדין כולי האי לאקור הכלי שכתבשל דהם למי שאינו רגיל לאוכלה ומנהג רוח בכל ארץ אשכנז שלא לאוכלה לבד מעיירות העומדות על גבולי לרפת :

סי קצד ושואלת על בית יד של עץ שצמחה אס מולץ צביצלה (ג) ודבר פשוט הוא דכל ידות הכלים שאין עמיד לקולן ולהסירן לא חייבי כרתן פי במרע דמקוואות (פ"י מ"ג .) אילו אין לרייבין שיבאו בהם מים וכו' עד ואזני החמה (ד) ואזנו התורמל וכו' ואין סילוק בין שהאזנים ממין כלי צין שהן ממין אחר כיון שאין עמיד לפורקן :

סי קצה ושוארת על ים לעשות פורים ראשון צאדר הראשון ולהתענות בערביתו (ה) דהא דתנן ס"ק דמגילה (דף ו') אין צין אדר הראשון לאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות לאציונים בלבד היינו אס קראו המגילה צאדר הראשון והתנו מתנות לאציונים ושבו כמלכו ב"ד לעבר אח השנה אין לרייבין לתמו ולקרות צאדר השני כך הוא הפ"י וכך מוכחם כל ההלכה :

סי קצו ושואלת על יהודי שיש לו כרס אחר אס יכול ליעט בו זמורות שלא כשאו פרי אין סילוק בהן צין כשאו פרי ללא כשאו פרי דאשינו כשאו פרי שפענו ממקום אחר משיידין צעבלה ומנין להם משעת נסיעתן וכל פירות שגדלו צו חוץ ג' שנים שמשע"ז נסיעתו אקור עולמות ושגדולים צו כרסם צנהה הרציעית מחללן על פרוטה ושוק הפרוטה ומשליבה צנהה והפירות מותרים מיד לאחר החילול ודלא כה"ג שכתב (י) לאסורין הפירות לאחר החילול עד השנה השמישית (י) הריא דכל הנלקט מזה היום מחולל על המעות (צ"ק ד' ס"ט .) משמע דשרו לאלתר לאחר חילול ומימי מותר ליעט אפיו יסור של ערלה שלא כשא פרי מעולם כדתנן צמ"ט ערלה (פ"א מ"ט) ומייתי לה פי הללמים (דף מ"ח) : נוסעין יסור של ערלה וכו' מימי ים למח צו סימן שהוא ערלה שלא יעשו ויאכלו מפריו כדתנן צמ"ט מעשר שני פ"ב ומייתי לה פי מרובה (דף ס"ט .) כרס רצעי מליין אותו בקוזות של (ס) אדמה זשל ערלה צמס"ס וכו' ואס לא נעט זמורות נסיעה גמורה (ט) של הצדין מן הזקניה לארץ ולא הפסיקה ועדיין הזקניה (י) אדמה אין פירות הצריכה אסורין משום ערלה דמזקניה יקבן וצמח זקניה גמרי אצל אס הפסיק הצריכה מן הזקניה מונה צצריכה שני ערלה . תאיר צצריכה זל"ה :

סי קצז ועל ראובן הנוטע על שמוען מעות הלויחתי וכשהיה לי לפדות את משכתי הולכתי לתן לך ריבית ואני השכנתי מידי לידך ולא היה יד עכו"ם צאלגע

סי קפד (ק) ומה שנהגים לתן צפורים לשפחות בעיר חדשה שלא הרגילם צכך אסור להרגילי ורבי אפרים ז"ל היה קורא עליהן וכסף (ר) הרצותי להם וחסד עשו לצעל אצל במקום שהרגילם כבד אין לצטל הדצר מפני דרכי שלום כדתנן (ג"מין דף ס"א) : מפרנסין עניי גוים עם עניי ישראל מפני דרכי שלום :

סי קפה ועל אשה מוכת שמין דבר פשוט הוא שחממה טהורין דודאי מפקי דמא וכלצעה סדיין ומלוקה ומן המקור שלא צשעת וחסתה ספק מוליח מידי ודאי וכ"ש צצו כחמ"ס דרצון שחולין להקל ולא מיבעיא שלא צשעת וחסתה אלא אפילו צשעת וחסתה ולא צדקה וטוב מלאה כחם על סדינה או על מלוקה פהורה כיון דקיי"ל (גדה ד' ט"ז) : וחסות דרצון וכ"ש בימי ליצונה דתלינן להקל :

סי קפו ושואלת על נשים אס יכולין ללחא צקודין שעל ראשן צשצמ מותרות רק שיהו שני דאשי סודרין קשורין יחד שלא ישא בו הדום :

סי קפז ספק צכור שגולד מפנה זקניה שהיתה מולצות מכבד קיי"ל (צכורות דף כ' : ע"ש צתו ד"ה סלצ) דחלצ אינו פוער ואס מת אותו ספק צכור עשון קבורה עם עורו כמו ודאי צכור שמת כדתנן פי עיבול יום (דף ק"ג) :

סי קפח (ט) ושואלת כהן עני יכול לתן לכהן עשיר אס נולד לו צכור רשאי הוא ואס לא ירעה הלה לקבלו רשאי דמלי אחר כיון דלא מייצתך חודה אלא מתנה צעלמח קא יביתת לי לא צענית כדכת"ב שונא מתנות יסי' :

סי קפט בהן שגולד לו צכור צהמה פהורה לא יאכלנו צלא מום וכשיפול צו מום יכול לעכבו לפגמו ויאכלנו דכהנים פייסם צכור צהמה פהורה דלא נפטרו כהנים ולויים אלא מפתר סמור ומסדיין צכור אדם כדתנן צכורות (דף ג"ג) :

סי קץ וכום של כסף שמשמישו צנון אס ידוע שאין משתמש צו אלא צנון לא צעי הנעלה כדאמר פי כל שעה (דף ל') : כל הכלים שמשתמש בהן סמך ישתמש בהן מנה אצל העולם רגילין להנעילן לפי שמתממת יין וסופכים מרוחם לתוכו :

סי קצא (ת) ואשה ששמהה שלא צשעת וחסתה ועפר צדקה עממה ומלאה דס אין לרייבין כפרה ואסור לומר לה שצריכה כפרה דא"כ יהא גנה נוקפה ותפרוש דכל כה"ג אנוסה היא וצפי ידיעות (דף י"ס) קיי לה אנוס ואנוס דמנחא פטריה . אצל שימשה צשעת וחסתה כמזיד דמי ותרוייהו עברי צלאו האי"ש והאשה משום (ח) לא חממאו את נפשותיהם אזכרה לצני ישראל שיהו פורשין מנשופיהן סמוך לווסתן :

סימן קצב ובשר שנמלט ושהה שיעור מליטה ונפק ען השק לקמרה (צ) והקערה מותרת ואינה לרייב אלא הדסה צעלמח :

הגהות

(ק) הונח צהגמ"י פ"ב מהל' מגילה אות ה' ושם צאורן יומר . הי"ל . (ר) ז"ל הצריחתי לה . (ט) ע"י ד"מ"ז ס"י ט"ז אות א' . (ת) מדרכי פ"ב דשנועות ס"י חשליח צשם הר"ם ז"ל צאורן . (ח) ז"ל והזרחה את בני ישראל מטומאתם אזכרה כו' . שנועות דף י"ח : (צ) ז"ל הקערה . (ג) ז"ל דבר . (ד) צמשה כחוב ואזני . (ה) ז"ל אין עושין . (ו) הלכות ערלה . ע"י חוס' ר"י . (ז) ז"ל דמשה' . (ח) צכ"י שלא דמה ור"ם הוא . (ט) ז"ל אלא . (י) ז"ל גרילה צשם :

מחרים בר ברוך

צאנעט ואתו הריבית אחי שואל לך * והלה משיב אמת כח
 לי ריבית אצל על ידי עכו"ם צא ערצונך לירי נראה בעיני
 ששמעון האמן צלי שצוה לומר שעל ידי עכו"ם צא הערצון
 לירו כדאמר בהשולח (דף ל"ז): האמן אדם לומר פרוסבול
 היה לי ואזר אפילו צלא שצוה ועמאל קאמר דלא שצק
 התירא ואכיל אסורא * כמו כן צנדון זה אם לא נתן לו כלל
 עדיין זה רואה לקח ריבית יקח - צלא שצוה מעטם זה אם
 המשכון עדיין צידו ואם כבר נתן הלוה הריבית וספך להוליא
 מירו אין היכולת צידו שאין אדם עושה עלמו דשע לומר נתתי
 לך ריבית הסוחרו לי שברי לאו דלא השיעון עליו נשך קאי
 צין אמלוב צין אלוה צין אמרצ (צ"ת ד' ע"ג): (כ) והיא לו
 להפסיד ערצונו קודם שהיה נותן לו ריבית * אמר צר צרוק לשיא: לו
 סי' קצח (ב) ששאלת על ראובן שהלוה מעוה לשמעון
 צפלי ריוס והיו המעות ציד
 שמעון עד שעצר שמיסה עליהן ואח"כ טען הלוה שמיטה וראובן
 לא ידע לטעון פרוסבול היה לי ואזר ג"ל דלא טענינן ליה אציג
 דאמר צפ' השולח (ד' לז): כי אסור לקמיה דרב אמר פרוסבול
 היה (ט) ואזר * צספר יריאים פסק דדוקא צימיהס (ב)
 שהוא מצוי צבל יוס כחצת פרוסבול לפיכך אם (ס) יארע שלא
 נכחצ פוסחין לו לומר פרוסבול היה לי ואזר אצל צזמן היה
 שחין עתה מצוי לכחצ פרוסבול הוי כמו מילחא דלא שכיח ולא
 ענדו רבנן תקחאל אצל מ"ת הוא עלמו יכול לטעון פרוסבול היה
 לי ואזר שצך צזמן הזה כוחצין כמו כן פרוסבול דדבר קל הוא
 הרבה כדאמר צפ' השולח (ד' ל"ז) רבנן דבי רב אשי מקרי
 מילחייסו אסרדי וכן ר' יוספן מכס מילת' לר' יוחנן צר אצרי
 ח"ל ר' נריכא מירי אסרינה א"ל לא נריכא משמע דדדבר קל
 יטלין לחקן שלא ישמש וכן הלכה כחילו אמוראי צחראי ולא
 כמו שאמר לעיל בצווחו פרק (ד' לו): דדוקא דייני דרב אמי
 ורב אסי דאלימי לאפקועי אמנאל אצל צשאר דייני לא * ושלוס
 אמר צר צרוק זלה"ה:

סי' קצט ראיתי צני אדם שהאנס רוליס לשתות שחר
 שעורים מפני איסור חדש מפני
 שזכרעה אחר הפסח ואין מי שיחירם * ול"כ להתיב מהא דגרסינן
 (ע) פ"ק דרי"ג (ד' י"ג) צעו מיני' מצריח מרב הונא עומר
 שהקריצו ישראל צכניסחן לארץ מתיכון הקריצוהו וא"ת דע"ל
 ציד גוי קריכס אמר רסמנא ולא קליור עכו"ם משס יס לדרקק
 דחצוה אגדילס ציד גוי אינה נריכא התרת העומר ואפי' אם
 גדילס צרשות ישראל עתה צחולה לארץ שאין אנו סמוכים לארץ
 ישראל נראה להתיב שאפי' מדדצקן לא גזרו דומיא דמעשר שלא
 גזרו צסוך לארץ אלא סכנוכין לארץ כמו סכחוב פ"ק דמולין
 (ד' ז') גבי ר' מאיר שאכל עלה של ירק וכו' מיהו אס"כ
 ראיתי צירוסלמי צשלי מפי' ערלה אהא דמתן (קידושין ד'
 לו): כל מצות החלוין בארץ ארץ נוכחא אלא צארץ סוך מן
 הערלה וכלאים ר' אליעזר אומר אף הכדש ר' יונה צני קומי
 ר' יוסי למס לא חנינן אף סלה עמסה ח"ל לא חני צמחתי
 אלא דרביס הוכובים צישראל וכוהבים צעכו"ם וסלה אינה נוכחא
 צגויס הרי משמע דסדס נוכג צגויס * וי"ל דהכי קאמר לאפקוי

סי' ק' צפ' היסון * בצמצער פטור מן הסוכה (סוכה
 כ"ו.) ופריך ובה אן
 חנן מולין ומשמישיהן פטורין מן הסוכה חולה אין מלעטר לא *
 מיכן חסונה לאומרים שמוחר לגוי לומר למתס צית סחוקף
 מפני הלינה מדאמרו מולה שאין בו סכנה אומר לעכו"ם ועושה
 סנת קכ"ע * ומישצין מה שאלס מלעטר מן הלינה סזכו כמו
 חולה שאין בו סכנה וליחא דסכא פריך מולה אין מלעטר לא *
 אציג דההוא חולה נמי צחולה שאין בו סכנה מיידי כדלית
 חסם לעיל מייני' ואפי' מלעטר לא הוי צכלל * יסזקיהו צן
 הרי יעקב ז"ל:

סי' ק"א אסור לפולה להסתכל חוך כווד מולין (א)
 שנעספה דעמו ואין יכול לכון ואני
 צעלמי

לחלה שאינה צגויס ואף צארץ ישראל מה שאין כן צסדס ואין
 (פ) דרמות הסיא דרלש ססיס: ולומר ודאי העומר אין להציא
 אלא מחצוהס הגדילה צרשות ישראל אצל מה סגדל צרשות גוי
 וכס צו ריץ סדס ה"א ליחא דא"כ מאי קאמר לא ס"ד דכתיב
 יוחל כלו מעצור הארץ אכתי הוה ליי למימר דלא אקריצו ומה
 שאכלו ממנה הפסח זסר לפי ששאר המזרח מתיר כדלמר ר' יוחנן
 יוסחן ורשב"ל צמנחוס מ' רבי ישמעאל (ד' סס') חפי צזמן
 שצית המקדס קייס הליור מזרח מתיר ודוקק לומר דהסיא סגיבא
 דרלש ססיס פליגא אדרי' יוסחן ורשב"ל אלא דפשיטא מה סגדל
 צרשות גוי לא לריך שום התירא אפי' הליור מזרח אמאי לא אכיל
 מעיקרל צע"כ לפי ססיס שס חצוהס סגדלה ציד ישראל ומו
 גרסינן צמנחוס מ' (ב) הסכלת (ד' ה"ז) מה למנחם העומר סכן
 מותר סדס וצצציתו סכן מותר ספיעוס ומדלל אחר סכן
 מותר חצוהס גויס ש"ת דחצוהס גויס לא צני סססה ואע"פ
 שיש לדחוס ולומר דכ"ס ה"מ למימר הכי אלא דליח ליי חירולא
 אחריתי אליצא דרי' עקיבה מ"מ ראי' היר כי כן שמעתי אומרים
 שגם ר"ת ז"ל היה מביא רתי' ממנחוס להיחר ואני חמיה מיה'
 דגרי' (ק' פ') ר' ישמעאל (ע"ז כ"ג') גבי ואשיריכס
 חסרפו צלש מכדי ירושת היר (ר') לנס מחצוהכס
 ואין אדם אושר דבר שאינו שלו וכו' א"כ חסם צרי"ס אמאי קרי
 לה חצוהס של גוי אמאי ליהוי כסדה ישראל שזרעה גוי והא
 דאמר (תורת כהנים פ"ג קדוש' * ספרי פ' חלא פ' דפ"ג')
 פרט סקלרוהו גויס זהו גבי לקט שכסה וגבי סדה של גויס
 כדאמר חסם צסיפ: מיכן אמרו נכרי סקילר אח סדהו ואח"כ
 נחגיר פטור צלקט שכסה ופסח וא"ת שחגוי קנה חצוהס צשינו
 סזעיס ה"א חנן צ"מ מ' השואל (ד' ק') סטף נכר זימיו
 וגחנה לחוך סדה חצוהס אומר זימי גדלו וכו' ואמרינן צגמי
 לא סנו אלא סנעקרו צבושיהן וצחוך שלס אצל לאמר שלס הכל
 לצבל סקרקע וכו' והסם נמי (ד' קא') סליגי רב וסמאל
 ציורד לחוך דמה חצוהו ונטע שלא צרשות ואין להאריך צזה *
 ומיהו הסיא דמנחוס דלי' יוסחן ורשב"ל אפי' צזמן סחלוי להציא
 קייס הליור מזרח מחיר(ס) ומלינו למימר דוקא כסרלוי להציא
 עומר ולא הביאו (ח) צזמן שאין מה להציא חסם צרלש ססנה
 (ד' י"ג') כרי' זירל כל סרלוי לצילה כוי * צרוך צרי
 סמואל ז"ל:

ה ג ה ת
 (כ) ז"ל והיי * (ב) חצוהס מ"י השייכים לפי משפטים סי' י' * שו"ת הרשב"א מ"א סי' אלף נ"ד * (ח) ז"ל לך
 (ג) ז"ל סהי * (ט) אירע * (ע) צהכ"י פ"ג וט"ס * (פ) ז"ל לדמות * (צ) ט"ס הוא וז"ל כל המנחות דף
 ס' * (ק) צכ"י כחצו גבי וט"ס * (כ) ז"ל לנס מחצוהכס * (ש) ז"ל מלינו * (ח) ז"ל אצל לא צזמן שאין מה
 להכביא כדאמר חסם כוי * (א) ז"ל מפני * ועי' לקמן סי' תקכ"ה:

מהר"ם בר ברוך

טז

גבי חץ קורא מסייע למחורגנון שלא יאמרו חנוס כחז
בחורה : (מגילה ל"ג)

סי' רה ושאלתם על מלמד שהחיל ללמוד וז"ל
בעה"כ לך מעמי איני ספך בך
וכתרה המלמד וסוד חזר בו בעה"כ ורובא לעכבו והמלמד אומר
מחלה לי הסיענוד ואיני רולה ללמוד עוד • וקרי בעיני דלף
נמשל שעבודו באמירה וקרי"י מפ"ק קדושין (ר"טו) דפרך
גבי עבד ולימא ליה בחמי חרי זיל ומשני עבד
עברי גופו קנוי אלמא לא זכי נפשיה באמירה וה"ה
בנידון זה דמדמינן פועל לעבד עברי פרק קמא דצ"מ
(ר"י"ט) ועוד ז"ל כיון שהשכיחו הכי חייב לנן ללמדו
ולא כל הימנו לאז למחול שעבוד הנן דזינן לקטן ואין חזין
לו וקרי"י מתוספתא דתמונה פ' מי שהי' נשוי נדר לזון את
בת אשתו ושיצרה לו לא כל הימנו שזינן לקטן ואין חזין לו
ועוד עבד ולימא ליה בחמי חרי זיל ומשני עבד
(כ) (למחור ולמחור) ומשני לא את הכגל כופין אהו ליתן שזינן לקטן
ואין חזין לו מאיר בר ברוך זל"ה :

סי' רך בקצרה אשיז לבס אלופי ומיודעי ה"ר ילחק
וה"ר אברהם הלוי על אודות ראונו

שהשאל לבשת שמעון משתח של כסף ואוורת שהפקדה אוחו
ידעו כי דבר החנוכה את אשת איש איכא פלוגתא טובא ביני
רבנן ורוב הגאונים הסכימו דלפי' צאשה הנושאות ונותנת
בחוץ הניח פגיעתה רעה ולא משלם בעל הפקדון אשר הפקד
אתה ואוורת שהפקידתו אמנם מתרימים סתם בבהכ"מ על כל
מי שיש אלנו ספך זה או אף לאחר זמן יצא לידו שורה צד"ל
ובכלל זה אף היא דסייטין שמה עינה חנה צי ואם לאו כוהנין
פקד דין לראובן עלי' שנתחייבה לפורעו לכשתחלמן או תהגרם
שויו של המפתח הוא אף ידוע שויו זה אומר ככה שבענין
היא לכשתחלמן כמה שיה ותפרע שויו . כל זה יכתבו בעסק
דין ואע"ג דמסיק רב אשי' (ב"מ ד' ל"ה) מי שצדע חסיל' (ב) למי
שהפקדון אלנו וכו' ומשמע דהמפקיד נכבד כמה ה"י שיה שאני
המס דהמפקיד הוא נכבד סלע הלוימין סלל ה"י שיה אצל
הכא נפקד (מ) כל הכשבעין בחורה נכשבעין ולא משלמין
(שצונעת ד' מד) :

סי' רז ושאלת על ר' מאיר שחננע את ר' אליעזר
שהפקיד בידו י"ח זקוקים ורביע על

מנת סינן לו ר' אליעזר תמונתו צורקנצורט וטען ר' מאיר
שקיבלו ר' אליעזר מיד באשריחו למסור לו תמורתו צורקנצורט
ור' אליעזר השיב נחמו לי ע"מ שאמרו לך מיד לאסר אכילה
כי ה"י דעמן ליקח צו ציוס לאסר אכילה . ז"ל כי יפס דתס
ס' אליעזר ישבע שהוא (ב) כרצונו ושומר אוחו עס שלו
ולא פשע צו פשיעה גמורה לכיון דה"י צדעתו ליקמנו מיד לאסר
אכילה לא ה"י (ס) למיקברי' דומיא דע"ש צין השמעות (צ"מ
ד' ע"ג) אצל ה"י ה"י ל' למיקברי' א"י נפטר צנה שמר אוחו
עס שלו כיון דכספים חין לבס שמירה אלא צקיקע(ש) פשיעתא
היא לאיסויזי אע"פ שממנו עס שלו ואפי' הוא ה"י שומר סתם
כי צעלו רשאי לפשוט ולא צעל פצירו והיה(ט) דאוספתא
דצ"מ

צעמתי נהגתי שלא להסתכל בחולי כ"א ק"ש לצד משום הא דלמך
צורה דשמאל כי הוה אחי באורחא לא הוה מללי תלחא יומי
(עירובין ס"ה) • כלומר לאחר חזרתו מן הדך לא ה"י מחפכל
ג' ימים (ג) מפני טורח הדרך והכרות (ג) ואוחזו קורדייקוס
ואינו יכול לכוון ועוד תנחא (שם ס"ד) • שה"י אל יתפלל ואם
התפלל תפלתו תפלה שיכור אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תועבה
אזיחו שה"י כל שיכול לדבר צפני המך שיכור שאינו יכול לדבר
צפני המך אלמא כל שטעף דעתו חסור להסתכל •
שלמה צ"י ילחק :

סי' רב (י) ושאלתם על עשרה תלומדים
שצבצבי ואחד מהם

מתפלל ביסוד אם יכולין ה"י הותרים להוריד לפני התיבה אחד
מהם לומר קדושה וצרכו וכל דבר שנקדושה כל זמן שהיחיד
לא סייס תפלתו רכיין דאינו יכול לענות עמהם לא קרינא כל
דבר שנקדושה לא ה"י פסו"י ומלא שאין כחן אלא ט"י
(כ) דלוי טוב ה"י ורגוץ פסו"י ממתייל ליהוד עד שה"י גומר
תפלתו כרי שגם הוא זכה עמהן אפי' יש שם עשרה צלל הוא
ה"י טוב להמתיר כדפרי"י אם יש סבות ציוס להתפלל אצל משיס
דבר שנקדושה ז"ל כיון דהוא צב"ה מן האנן וכפנים מנטרף
עמהן אפי' שאינו עונה עמהן קרינא ב"י ונקדשתי בחך צני
יכראל דאל בני ישראל(ה) שריא ולא גרע מקטן המועיל בעריסם
דאמר (ו) סוף ג' שאלנו (ז) מנטרף לריצ"ל ואפי'
מאן דפליגי עלייהו לאו משום דלא עני צדדיהו אלא משום
דלא ידע למי מצרכין דלאו צר מלות הוא אצל גדול דבר מלוה
הוא אפי' לא עני צדדיהו מנטרף ואפי' אלם חייב בכל מלות
וכרי הוא כפיקח לכל דבריו ומנטרף אע"ג דלא עני צדדיהו
וכ"ש דהאי יסיד דליהו נמי צתפלס קטסיק ומקבל עליו עול
תלכות שמיס דמנטרף צדדיהו וקדמא שכינא אהיא • (צרכות
ד' ו') מאיר צר ברוך שו"י :

סי' רג (ח) מעשה צל לפני רבי שאירעו ג' חופות
ציוס ד' וה"י אחד מהן כחן ושני

ישראלים וא"ר שכולם ה"י יכולים לקרות בחורה(ט) אע"פ שהיו
(מגילת ט"ו) המוסיקאל יוסיעל ג' נראה דביניו דה"י כמו מועד
וקורין ד' כדאמר בפ"ק דתמונה (ד' ד') דמדמי סתן למועד
לענין אצילות דצדיקם של לנפש רובא ה"י חתן יקרא ד' כמו
צמועד וא"ת אפי' חין כי אם סתן אחד נמי יקראו ד' והא
קמו שאין עושין כן ושנינו דצמועד לא יפתח מד' אומר ר'
שחין מועד אלא לגבי חתנים גירייהו כדאמר פ"ק דמ"ק (ז') :
סתן שולד צו נצב כוחנין לו כל שבעה ולאצילייתו וכן צרבג
נחתין לו כל ימי הגבל הלכך לגבי חתנים שיה כמועד ושרי לניקרי
ד' אצל לאידך גופא לא :

סי' רד אומר ה"י צרוך דאין לפסול מגילה שכתובין
ברכות"י בחסילתה וצקופה דהא דפסלין

ס"ת משום דברב צני אדם קורין צה ואיכא למימר שאמרו
ברכות בחנוכה באמצע אצל מגילה דחד גבירא קרי ליכא למיחס
ואפי' ס"ת לא ידענא לפסול אם ה"י כתוב צרכה צתמלתה
וצקופה כמו צמגילה דהטעם שמה יאמרו כדפרי"י כמו

הגהות

(צ"ג) ז"ל שפני (ג) ז"ל אוחזו • (ד) ארבות ס"י חק"ט • וה"ה צקילור צהגמ"י פ"ס מה"ל תפלה ס"י • (ה) ז"ל
ודל"י • (ו) ז"ל שכינחא (ו"ט) ס"ס הוא וז"ל צפ"י (ז) דמנטרף כל"ל (ח) ארבות ס"י ז"י ומדכי מגילה פ"ג ס"י הח"ה (ט) ציוס ה"י
כל"ל וכה"ל במפתחות • (י) ארבות ס"י ע"ז וקלות ס"י ק"ה בארבות • ומדכי צ"מ פ"ו ס"י שמו"י • שו"ת הרשב"א ס"א ס"י
חתע"ג • (כ) ז"ל לנחו קטניה וכו"ה צתוספתא • (ל) ז"ל מי • (מ) נשבע דחתן • (נ) צבכ"י תיבה זו אינה ניקחת • וכל"ל •
(ס) ז"ל ל"י • (ע) צתוס' לא מלתמי וכו"י • כיון להירושלמי צ"מ שם • ולא ידעתי כוננו ;

מהר"ם בר ברוך

סוד וגו' כיון דללא זר פיוצא הוא להסיח עבירה גומל שגג. לקדש לעצמו אשה גרושה לא מיקרי זר פיוצא ומייב (א) שלוחו וה"ל שלח לאו זר פיוצא הוא שאינו נרור שלל לשוק מסיב (ב) שלוחו ואע"ב דרב סמאל (ב) (סמוח דרבינא משהי דרב מייב) אמר הני מילי היכי דלי צני עביד ולי צני לא עביד לא מסיב (ד) שלוחו א"כ ה"ל לא מסיב. ו"ל דהלכתא (ה) כרבינא דהוי בתראה וכ"ש דבינא שהי' תלמיד חזר דרב אשי דסוק אמוראי כינהו להלכתא כוותי' :

סי' ריב (ו) אמנם לפי שהיא אסמכתא דכל דלי אסמכתא היא כבר נשאלתי ע"ז מגדול אחר גלרפת שהוא רובא לומר כפי דאמירתו לגבוי כמסירתו להדיוט (קידושין ד' כב:) מ"מ לא עדיפא ממסירה להדיוט דלינו מסר להדיוט ואל"כ אם אוזיב וכל איעבד אשלים לך (ז) מתיבב (צ"ח ד' ק"ד:) אלמא מיהא לא קני צלל קנין צ"ד שפוז (גדרים ד' כ"ז:) ה"ללא קנה רשות נבזה באמירה וכן נמלא בתשובות דני' שמעון ז"ל (ח) והשבתי לאסמכתא קניא צמילי דהקדש ולדקד ודד דרוב דרריס דלי כינהו א"כ ה"ל עמדי. וכן א"כ נהוין חתן את העם הזה וגו' ובהנה דמות ואין להאריך והא' דאמרינן אמרינן לגבוי כמסירתו להדיוט פ"י צמסירה המועלת להדיוט צקנין צ"ד משבו והכי הוי פ"י כמו דרבי שכיבז מעב כמתובין ומסורין דמו (גיטין ד' יב') דקיי"ל דתקינא היכא דאפי' מסורה לא קניא דהיינו דליא אלא פ"כ ה"כ כמסוריס כמו מסירה המועלת וכן נמלא בתשובות רב פנחנא' דאמר הילאי לאסמכתא קני צמילי דלקק וכן דינו כמה פעמים צמטעיס שצאו לפנינו' ושלום מאיר צרי צרוק זל"ה"ה :

סי' ריג וששאלת על מר מאיר שנתייבב צעיר אסת שסיס רבות וקנה שס צמסיס ונטע שס כרמיס ופרדסיס ואכל את פרייהן וכחצת עליו שהיו מעררין עליו צמיי עד שצב עורי' קרובי הרי יהודא הכהן ז"ל והסזיקו צישוב ועמח יס מצב העיר מעורריס ליהולא את חתנו מעס ואומריס כי סמיו לא הי' לו ישוב א"כ מורי הסזיקו צישוב צחורת צ"ד מי הוא אשר יצא אסרי המלך אסריין אין להרהר כדי הוא מורי לסמוך עליו בגדולה מו כי ידעא צמר צי דינא לא דייקי ותצור אומר לצטל את המעורריס וא"כ צאנו להרהר אחר צית דינו לריפין אלו לדקק את כל ציר צעמד להס לישראל מיימות מעס רציו מ"ה עד עמח' ואשר חכמת שזה כבר עברו צמטייס ששאלתנו מר' יוסק צרי רצניה שנחגרו צו טווי העיר והסזיקוהו צישוב מעוס דהוו לי' סהדי דרב צ"י אבוה צשופי סנה או סנחטייס וצטעס טוענין לירוש היכי דרב צ"י איהו ג' שניס צשופי מעורי הרי יהודה הכהן צמעתי שהי' דן כן אין ז"ל טעס גמור דלא שייך הכא למימר טוענין לירוש (צ"ד ד' מא') דהמס דוקא טענין לי כגון זה פתח פ"ך לאלס דלי צני טענין אלא מייך צנתי' ותלמתי' שני סזקה' אצל הכי אפי' אי טענין מייביהו צנתי' לא הוי טענה דריון דלינהו מני דייכי צבדי' בעיר ולא שייטיין לפסוי הילכך אין סזקחו סזקה כדל"י פי סזקה הצתיס (ד' כע:) גני ההוא דאמר אלא צשכונה גואי הוי' וא"ל רב נטמן ז"ל (ט) גמר אכילתך אמנסי סגג ואפשר סמורי

דצ"מ לענין גניבז ואזרי' ואין לי להאריך צזה כי צנידון זה פטור צשכונה כיון דלא הוי' לי' למיקצרי' כדפרי וכומו שפיר' דהיכא דהיל למיקצרי' ולא קצרי' טייב ואפי' א"כ נחתו צמקוס שהיא רביל לחת את שלו כך רמתי בשכר. ושוב מלאח צמ' רצ"י מעס צרי מיימון ז"ל (ה"ל) שאלה ופקדון ס"ב ה"ל ג' א' כדצרי ותחס וכל כחמכס שלום כנפס סר למשמעתכס' מאיר צר צרוך זל"ה"ה :

סי' רח וששאלתם ראובן חוצע את שמעון שמיב לו ג' זקוקיס ורציע וסלי ונתן לו ערצונותיו למס'ס:לגנאי לדקה וא"כ יסמר מהערצנות שאשילינו מעלי ערצונות ועליו לפדותם ועכשיו אני מזהירו לפדות ערצונתי ושמעון אומר הן אך ארוס רציע וסלי היו של ריבית סהלויתי מייך לידי וכו' שמעון ישצב שהיו ריבית ויפסור מהס דלפ"ג דאין ארס מעיס עלמו דעס (ס:הדרין ד' ט') פלגינן דיצורא דלחפסי' לא מיימון לפקול לעלמו אצל ארלובן קאמן צשצועמו ויינעא דאחור רציע וסלי היו ריבית סהלוה לאלס אחר צריבית סוק דבר פלגינן דיצורא כעוצל דבר (ד' כה) צ"ב זה צובר סד אמר לרידי אחיק צריבית פסלי' רצל לצר ביני וכו' מעוס דפלגינן דיצורא .

סי' רט וששאלת המלוה לתצירו מעות ונפסל המטבע והסופרו עליו ספות מ"י צתמניא (צ"ק לו:) א"כ מעטע ראשון הוא שהסופרו עליו אין זה קרוי נפסל המטבע אלא הסופרו על המטבע וא"כ על המטבע הלוהו שאל צשעט המטבע ע"מ שחפער לי מעטע סנותן לו מעטע היולא עכשיו מן הסדסיס אע"ב דקא צצמיל לענין נכסא כיון דלא צצמיל לענין פירא כיון דהסופרו צציר' בתמניא אצל הלוהו סחסי פורע לו כפי שוב סשצון מעות סהלוהו כמו שהיו צשעט הולא סכסא ולא יומר :

סי' רי (ז) וער ספס לעסק לו דמיס ונתן לשלוטו למוכרו וא"ל סיהיב שלו מה סיוסק למוכרו על פיסוק דמיו וסזר צו המשלט ולא רנה למוכרו והסליס חוצנו מה ששוב יומר מדיסיס ספסכ כי ע"כ כן מעך . יכל שטעה סהליס מלי חזי דאזיל צמר דעמח דידי' לייזיל צמר דעמח דעמלס והוי כנותן בגד לארוז סיכוליס שניהן לסזור כדלמר פי' האומנין (ס) אע"פ שמטכו חוספות דפיסוק כמין סכירות הוי ועוד שלא קייס סנחו סהני לא עכרו :

סי' ריא(ר) וששאלת על ראובן שאמר את אשקע עבור שום דבר אחן זקוק להקדש ונתן לאמר לשטוק עברו צגדריס הלך אחר לשון צני ארס (גדרים ד' ל:) ויש לפקוד א"כ צלשון צני ארס הוא כך סכל האומר כך רולה לומר לא הוא (ט) אלא אחר עצור או לאו וא"כ יוכל לקחצרי צלשון צני ארס הלך אחר לשון תורה סנכל דרב שלוחו של ארס כמותו (קידושין ד' מא:) כיון שספק צשצילו כאלו ספק הוא עלמו וככי כמי דאין שליס לדבר עזירה הא מסיק פי"ק דצ"מ (ד' י') : דה"מ דשליס צר פיוצא הוא אצל היכא דשליס לאו צר פיוצא הוא כגון שאמר לו כהן לישראל קדש לי אשה גרושה מייביב (ח) שלוחו וכהי' גמי דשליס עבר אלפני

הגהות

- (פ) צגריסמינו צייחוס' . (ג) חשונה זו הובלח צמ' היטר הגדול ס'י' חריס' צלי סיגרי ומי יודע איך צאה כהן . (ק) עיי"ש ק"ך פי"ז צ' . (ר) ארובות ס"י ח"ג וקלרות ס"י רל"ט צחסרון . (ט) ז"ל ואל' וביה צדפוס : (ת) ז"ל שלוחו . (א) ז"ל כ"ל . (צ) ז"ל כ"ל . (ג) ליחא צגרי' צנתי' . (ד) ז"ל שלוחו . (ה) צהכ"י סמורה דרבינא' וט"ס הוא . (ו) ארובות ס"י חל"צ ססירה ומוטעה . קלרוח ס"י ט' בקירו צמ' מדכי צ"ק פי"ד ס"י מ"ד צשניו וצאריכות . (ז) ז"ל אלפא חזי לא כ"י :
- (ס) הובלח לקמן ס'י' חקכ"י . (ט) ז"ל צרו :

מהר"ם בר ברוך

יז

בשגיל זה אין להוילא עונון מספק * ושלום מאיר צד
צדון זלביה :

סי' ריח יוריגו מורי' על אודות אלמנת ראובן ובה
שהוא צן ראובן חובצין את שמעון לדין

וכן טוען אפטרופוס שלהן ראובן מסך לך להיות שלום להוליד
יין למייצורק ולמכור ולהסיר לו דמי היין והנה מכרת

היין בסום והסום אני שואל להס מכס כחוצה או מכס ירושם
הצן ושמעון משיצ אמת מסך לי היין למכור ונעבדתי מקודם

עצור ראובן אחי נגד גוי כרציע ובי' זקוקים ומסך לי היין
כך שאפדה עלמי דמי היין מן הגוי והסום שיה ג' זקוקים ועוד

שאר צ' זקוקים ורציע אותם אני שואל לה כי היא נדרה
לי עשו לפדות אותי ובאפטרופוס משיצ כל מה שנתעבדתי

עצור בעלה הכל פדה אותך והיין לא מסך לך חלא להיות
שלום ובה פסקנו הדין מקלת שמעון ישבע שלא פדאו ראובן

מן הגוי ושנמסר לו היין כרציו צמיגו דלי' אמר הסודתי
המעוט לאחי או לה לאסר מותו ודמי הפוס יפדה עלמו מן

היין והנה קודם שנשבע שמעון הלך ומכר הסום צו' ליערין
אשר הם שוים כרציע ודי' זקוקים ופישר עם הגוי ליתן לו

ו' זקוקים לוי' שוים בכל שנה זקוק כסף הניתן אז והמעוט
(ר) רוליס ליתן לתמותו להרוים צסוהיא נדרה עצרו ליתן לגוי

זקוק לשה ועשה טוען האפטרופוס וסאל המעות לאלמנה ובה
ואומר לא הי' שמעון מוחוק כי אם נגד דמי הפוס והסאל

לדין ליתן בעלמו לגוי והס רוליס ליקח המעות ולהעמיד לו
עבדים לגוי לת' ו' זקוקים לוי' שוים ושמעון משיצ הלא

אחי מוחוק אם אני יכול להשכר לפדות מן הגוי כל מה
שנתעבדתי לני' לא ואלו הייתי מחפסר עם הגוי שהי' לוקח

אותם מה להס צוה כן הוא גם עתה ועוד אומר המעות שוים
די' זקוקים ורציע ואם צטוב לא אזכר אדם יזכו יש להס לפדותו

מדי' זקוקים ורציע כאשר הגוי הי' מקבלם בע"כ מיד כי קרוב
לודאי הוא שיפסל הכסף ולטרך ליתן לגוי כסף (ט) לכן

נמאל שהייתי מפסוד כי בו' לסרין יפתחו מדי' זקוקים ורציע
ועוד שאני אחפסם גם עצור השכירות שאני שלומי וגם עצור

שנתעבדתי צמקס אחר ועל פיד ייהי' דיניו ואם יכול שמעון
להשביעם על מה שטען כנדרה אמונתו בתי' בעלה לפדותו

וגם הגוי לא פישר יותר עצור ההמנה ועוד אם האלמנה לא
תזכה להשכר צמעות ע"מ שחפסור אותי צה' זקוקים ורציע

והיא לא תשעה עדיין על כחוצה *

תשובה הסוט המשולש לא יתק * סבל כסף לא יתק
שפמים ישקו משיצי מתק . בעת המכנים מפזרים

מן האולר ומן ההפק . בתים מלאים כל טוב אויב לשהק .
כי ידעו את שווא צדיק פותק . לא שילק ידעו לא צילק ולא

ציתק . כלל איני יודע צמה אתה מסתפקים כי אחי' נשבע
כצד שמעון שנתעבד צער ראובן נגד הגוי צכך וכך וע"כ

מעכב דמי הסום למסור את עלמו מן הגוי מילא אמרה אלמנת
ראובן תן לי שאגב אותם בכחוצתי אם היא רולה לפוטרו

מן הגוי ואפי' היתה פוטרתו מן הגוי כדצרים צעלמה מה
איכפת ליי' לשמעון רק שתפסור אותו הלא אין לו על ראובן

רק

שמורי לא צמורת רחי' צבורה הי' דן כן צמקס אחר חלא צדיני
ישוה התלוים צמנהב וכהרע נהרע ופסטי' והרצה מנהגים יש

צדנר זה שאין להס על מה ש"מכרו כהרדים תלוים צשערה
כשמאל לרנר סתך כל דכו עשה לו יחד וקבע צו מסמורת

וכדי הוא לנהוג זה המנהג על פיו ולהסניג צלוחו מקום
כאשר קבע וכן צבל המקומות שלא (י) נוגע דבר זה יתכן

לנהוג כן :

סי' ריד (כ) וששאלת איד (ג) ענהגינו צישוה
להציקו צעד אסד או צער

מפי עד * צמקומינו אין לנו מנהג צדור צוה כי לא צא דין
זה מעולם לכאן זה אומר ככה וזה אומר ככה מרעת

הכרם ואם צא דין זה לפנינו היינו שואלים מן הקהילות
מה משפס :

סי' רטו (מ) וששאלת פדכתי שאין לו משא ומתן
אם יכול להוילא מן העיר

את מי שאין לו ישוה דבר פשוט הוא שיכול להוילא דלי' אין
לי מעות הספקת לי לחיותא צמילאות שצאים לידך היו צאים

לידי וכמה מיני רווחים שהיו לי אם לא היתה צכלן גם
אתה מייקר שכירות הצמים וכמה ענינים שלא יתחו

כלום להכחצ :

סי' רטו וששאלת אחר מצני ישוה המעורר על
סציו ומורידו לדין על דבר הישוה

וזכה שכנגדו צישוה אם יוכלו שאר צני' הישוה (כ) אכן טעניין
טפי כן הוא כמו שכתב כיון דהוה צמתא איצעי להו למיתי כי

היאל דפי' מי שהי' נשוי (די' ל"ד *) וצחילת ירידתם לא מלי
נחצנע ומי לאישחמוטי ולומר לא ארד עמך לדין עד שאשמע

מן השאר אם גם הם חונעים אותי דהא צהא תליא
וקל להצין :

סי' ריז ועל אותו עלוני שקיבל לפנות ישוה שלכם עד
די'מ אייר (ס) וכן עשה והוא אחר

שרי יעקב ח"ל שיספ קיים ופטר אותו מעבדות אך אחר זמן
כשהלך לקלוניא לא נחן ממ' לשם ולצדקים הי' (ע) ליעירם

(פ) הקפוטיו להוילא ונרי' לכס שלא קיים נדרו וצחלם לבנות
הצוק ללדק לפי שחליטם לוותר שהי' מערים על צבועתו מאוונד

דעת מוכרעת לא כיון צעיו לבנות מעון זה מספיקא אחר כוונת
הלצ המקום יודע הכרעה הלצ ועוד ומה צכך שלא הי' נוחן ממ'

צקלוניא והלא הוא אומר ששאלו ממנו עם וציקס מהס לפוטרו
שלא הי' יודע אנה יתייטצ ואם אגילתי' מתא אתה מה איכנת

לכס מן השמים (ג) טשו ואם צשגיל זה צאתם לטייצו
בשילא מן העיר לא הכתיק מוח' לתחוס והוא אומר מוח' לתחוס

היי' חפת שר אחר ואף אם כדצריכם כיון דמוח' (ק) של עיר
יאל מוח' לעיר קרינן ביי' כדחתן פי' הנודר מן היק (די' ל"ו *)

הנודר מן העיר מותר לכרוס לחמותה ואסיר לכרוס צעיצורה
ויליף לה החס צגמי' מקראי ולרווחא דמילתא יעלמיו להיות

נקי מהסם ומישראל לתקוע כף שלא תכוון לשום ערמה לשוה
לישוה שלכם ואין לכס למייצו מספק ואם מי' לא קיים מולא

שפתיו והערים צשצועתו כוחן' לבנות יודע אם לשקל
(א)

הנהגות

- (י) ז"ל נהיג * (כ) חשבות מיני' לסי' שופטים סי' י"ג * (ל) כצ"כ מנהיגו וסי' * (מ) מרדכי צ"צ פ"ג סי' תקנ"ז הנמתי סי' תה"ל כניס אות' * (נ) ז"ל לומר * (ס) צקנס זקוק ללדקה * כ"ה צמפתחות * (ע) ז"ל צא * (פ) ז"ל להוילא הקפוטיו * (צ) ז"ל ססו עליו * (ק) ז"ל לעצורה * (ר) ז"ל רונה * (ש) ז"ל חסי :

(א)

מדרים 99 בפרק

רק עצמות שהגוי תוצעו להסלים העצרות ונהי דגוי צמח ערב אזיל מ"מ כספיי פורע מלמה או עושה עמו עד שהוא פורע את הערב אין לו לערב טוב על הלוה כלום אפי' דדייהס וכ"ש דדיינו וכ"ש השתא דלכתי לא נעצב שמעון צמחי ליקני הני זוזי הא מני אמרה ל"י האלמנה והיורש דל אנת ודל שנועתק אנת מיסתעינא דינא בהדיה גוי ופטור אורח מכל עולמי וערוכי הא אלו מת הגוי וליכא מאן דחצב ל"י לשמעון הדרי למרייהו השתא נמי דלך מת האלמנה והיורש רוליס למסורו מן הגוי וליהדרו זוזי ואלו הי' ראובן קיים ואמר אהר לי זוזי ואלא מפגנא לך מן הגוי פשיטא דנצי למיהדריהו והשתא נמי גבי יורש כ"ש דעדיק ספי ואינני ל"י לאהדורי אמנא אם ישצב שמעון שנחערב לו צמקוס אחר או סגד לו סכירותו בשביל טורפו אי איכא מותר מני מעבד ל"י בהכי ואי אכתי איכא מותר לכל הני ליהדר המותר :

סי' רי"ט וששאלת אם שמעון יכול להשציע את האלמנה על מה שטען שחקקה לו כק צמיי בעלה למדותו מערבותו והיא כופרת. כ"ל דאם טוען סגדרי לו קודם שנחערב לבעלה מן הגוי כיון דבלא חקיעת ק דגדור בעלמא הוה משעבדת ל"י הויה ל"י כמו ערב נשעה מתן מעות דלא בעי קנין (צ"ד ד' קע"ו) : וכיון דלפי דבריו משעבדת ל"י השצב היא שלא נדרה לו דאע"ג דחקיעת ה' הוי כמו שצובה צעי אישטחובי נקייסת חפץ ומשמע צפי לצעותה דדייניס (ד' לח) : האי דיינא דאשצב שלא נקייסת חפץ נעשה כעושה דבצר משנה וסודר אצל אם טוען דנחיר דנחערב נגד הגוי נדרה לו לא צעיא חו לאישטחובי כיון דלא מסייבנא (ח) ל"י מידי אלא מתמת חקיעת ק דבדיבור בלא ח"כ לא י"י : מייבא יסמוך על חקיעת כפה שחקיים אוחו וחו לא גיינן לה שצובה על שצובה דבר זה למדתי מתשובת ר"י בר מנחם וכן אני רגיל לדון הלכה למעשה. ומה שכתבתי לעיל וס נדרה לו למדותו מן הגוי נעשה (א) סגדרי לבעלה מן הגוי והיא כופרת שחשצב מ"מ אם ידוע היצר בשטר או כשהקייס הודע בשעה מיתחו שלא פטרו מן הגוי או צבדלחה או שמת ראובן חו"מ הפרעון דחקרי אין אדם פורע צדוק זמנו (צ"ד ד' ה') : אכל אם אין הצדרי ידוע אם פטרו ראובן או לאו טעניין ל"י דילמא סלקי ראובן ואין לה לשצב שצוננת שמת היכא דאין לה לידע וכיונא צזה אני דן ראובן שהלוה לשמעון מכה ונחערב לוי עבדו ואחר זמן טען שמעון פרעתי לראובן שלא בפני לוי אימר אני דלוי פטר בלא שצובה וראיימי מ"י גט פשוט (ד' קעד.) גבי הסוד דיינא דאשתא מלמה לנכסי דלוה מקמי דלודעי ללוה סלקי רב נחמן וכו' משום דנכסי דאיש דאין אינן ערבין ציי ותנא לא יפרע מן הערב חסילה וכן צפי יש צבור (בכורות ד' מ"ח) אמילתא אסרייתא מדמי (ג) אינא לנכסי לערב אלמא דלכל מילי דמי יוכסי דאיש לערב איכ' אף אלו (ג) ואמניס כי היכי דטעין הלוה פרעתי לא נחתיין לנכסי האי חו לא מסייבנין ל"י לשלומי ואח"כ איכ' ערב דנקטי ל"י למאי י"ל לענין זה דאי לית ל"י ללוה נכסי לשלומי יצבה מן הערב אצל אי טעין הלוה פרעתי שלא בפני הערב סגור בלא שצובה דעענת שמת היא לגבי דיד' וכל מה שכתבתי שיש לשמעון להחזיר המעות לאלמנה ויורש אם רוליס למסורו מן הגוי כיוון אם רוליס לקבל את הגוי מכל וכל אצל אם אינא לסקל את הגוי מכל וכל ממנו לגמרי אלא ככדי

שיעור דמי הקוס של עכשיו וצזה אין הגוי משתלק אזי אפי' חינוקות של צית רצן יודעין שלא יחזיר להם המעות אלא יתפסם עד שיפדה עלמנו צמס מן הגוי מכל וכל שהרי הוא נחנס צידו למשכן לפדות עלמנו מן הגוי דאטו מאן דאוחסי לצדרי אלפא זוזי ואח"כ ל"י מגלג מילוי' מי קגיי אל"ל אהדר ל"י קמא ויהיבנא (ד) ל"י שוין דצר פשוט דאריך מני מעבדא ומני איל לא מהדרנא לך עד דמפרענא מכל וכל הי"ע עירצון הם צידו ויעשה צמס הסוד שיכול עד שירויס כ"כ שיסתלק הגוי מכל וכל ואי איכא מותר על כ"י כל השצב צזה כתבתי שיחזיר להם ומת שכתבתי שיכול למסור אותם בשביל סכירות או בשביל אחר ודאי כן הוא ומה שאתה אומר דהויא חקיעתא לאחר מיתה וחקיעתא לאחר מיתה לאו כלום (כתבות ד' ש"ה) לא להריתו דה"מ צייניס דמטללי לא מיסתעבדא לצעייס ולכתובה אלא איכ' חפסס ב"ח מסייס לפי שצאומה שעה גבי מיני' דיד' דאפי' מגלימא דעל חכפי' מהני חפססא צבה צהיא שמתא למיגבי אפי' לאחר מיתה אכל צזון הוה שחקינו הגאונים דמטללי דמיא משתעבדי לצעייס וכתובה מהניא אפי' לאחר מיתה וכן כתב רב אלפס פי הכותב וז"ל (ס"ס) גבי ההיא אישתא דאסקידו גבה מלוגא דשטרי כו' עד הויה חפססא דלאחר מיתה ולא כלום הויה מטללי דמיא ב"ח לא משתעבדי וכיון דלא חפססא מסייס קס ל"י נצרות יורשין והדין דינא דגמי' אכל שמתא חקינן כגון דמתיבא למיגבי לצעייס ומטלליין דמיא עכ"ל. איכ' מ"מ דמהיאר חקיעתא דלאחר מיתה צזומה הזכר כמו מחיים הלכך עיימין לומר (ה) וכן חייב ל"י וצביליזה חופסו עכשיו צמייגו דאי צעי אמר לית לכו גבאי מידי או כסדרי לא צביהם ומה שאתם אומרים שהיא מיגו למפרע זה אינו אלא דלא דמי כלל להיאר אישתא דאסקידו גבה מלוגא דשטרי דלא מהימנא למימר בלא סכדי חצעיניה מינאי מחיים ולא יבחי להו משום דנעטבה קמייתא דאחרי מחיים חפססא פי' הוא הפקידם אללי צידי ולאחר שנאו לירי צחורת פיקדון נחתי לעצמי לחפסו אותם עבור גבויי שלא לחזיר לו עד שיפרעני לית ציי שששא דאפי' אם אמת כדברי' דמתה דעתה מסייס לעכבס בעובה לאו חפססא היא כל כמה דלא חצעיניה מיני' ולא יבחי' ל"י איכ' כי הדר צעינא מיני' מיתצעיניהו מן מחיים ולא יהצעיניהו ל"י לא מהימנא בלא סכדי מאי שעתא משום דליכא מיגו שהרי צעפה שאמרה עכשיו חצעיניהו מינאי ולא יהצעיניהו ל"י היא צריכה לעעון כך כי אין לה סום טענה אחרת שתוכל להועיל לה כי אם זה דהא לקושין הם צידי לא מני אמרה שכבר היתה ראייה לקומין אלא מחיים חפססא צחורת משכון וכל טענה גרועה כזו כמו שאין לה מיגו ולא מהימנא נמי צמיר דאי צעינא טענה מעיקרא לקומיס הם צידי קודם שהודתה דמסייס חפססא דזהו כמיגו למפרע. וקל להדין. והא מילתא דלא שייך הכא כלל דמעיקרא טענה מעלייתא שהי' משכון צידו מאלוהן עבור סוד זה וכסבור הי' שלא הי' יכול להספיק למפרע צו אפי' סוד זה מ"כ לא גילה דעתה שהי' צו יותר אין זה כלל סוד וטוען ולית דין לרד' צושס' ונחת רוח עשיתי לבעלי לא שייך כלל אלא צמכית קרקע המשועבדת לכתיבתה דאלו (ו) מסייס מני אמר לה עייך נחת צבידישין וצמיחה עייך את מוסס לגבות מתן אכל צערצות היחה יכולה למחות כמו צמכית נכסי' מלוג דלא שייך נחת רוח כדאי' פ' חוקת הצמים (ד' י') ושלוס כנפס סר לשמעון קאייר צר צדוק זכ"ה :

הגהות

(ח) ז"ל לה. (ה) ז"ל שחערב. (ג) ז"ל נכסי דאיש. (ג) ז"ל נחמ. (ד) ז"ל לך. (ה) ז"ל כך וכך. (ו) ז"ל מיהא על

מחברים רב רב

א

סי' רב (א) על אודות ראובן ושמעון אשר נגשו לדין וטעמו לראובן לשמעון כסף של יתומים הלוויין למסלית שבר וכבר עברו שנים המזירה כי כשהלוויין הכסף היים עשיר ועתה מתייחד אתי. שמה חפסיד ליתומים ושמעון משיב זקנים של יתומים הלוי כסף למסלית שבר והמשל של יתומים וכך המיניו בשעת נתינת המעוה שלא להסדיר עד גדלו היתומים ויזדונו יחד ואפי' אם נותני המעוה רולים למזור צהם והנה מת זקן היתומים והיורשים מוצעים הכסף ושמעון (ס) חקוס בהימנותו כאשר לונזקן היתומים עד שיגדלו היתומים ומה שאמרת אתי עשיר אלדבה אתי עשיר יותר מאלו כי אל לא הי' לי קרקע ועתה יש לי קרקע וגם יש לי משלי :

אילו מלוים המעוה למסלית שבר והספקד וכלא עדים וכלא שטר' ועוד אפי' דאמר תלמודא ארעא לאריס קיימא היינו לענין זה שיטלו האריסים כדון אריס בשבט ופירי בשנים שסכר עברו אלכ מיכן ולהבדל לריבים להסתלק דלחו אלס הורידו להיות אריסים עולמות לא מסלקין (ב) לם ה"ל וקל להבין ושלום מאיר דר' צרוך זלחיה :

סי' רבא על ראובן שקיס ספץ אחר משמעון וא"ל צכעה מתן ח"ל בכך וכך חס אומר צפחות מן לי ולמחרתו צא לראובן ומשך את הספץ ועתה אומר ראובן שעל זה סתן ומשך את הספץ ליקטנו צדמים שאמרתו לך ושמעון אומר לא כי אלדבה מן לי כמו שאמרתו כי על כן שתקפי כשמסכת כי אמרתו שתמלית לקחתו צדמים שקלנתי לך הדין עם מי"ל דסזין אלס הלוקס היה להוט לקנות והתמיל חס"כ למצוה הספץ מן (ט) השוכר אמרינן דודאי אדעתא דמוכר משך וחס המוכר התמיל לדבר חסילה ומצב את הלוקס אמרינן דודאי אדעתא דלוקס שחק והניחו למשך ורחיה מתוספתא פ' שבי דקידושין דתינת חתם זה אומר צמחה וזה אומר צמחים והלכו למתיהן ואח"כ חצוה זה את זה אלס הלוקס מוצע את המוכר יעשו דברי המוכר וחס המוכר מוצע את הנוקס יעשו דברי הנוקס ויש אומרים שהדין עם (ז) דכיון שהספץ היה מתמילה בודאי של המוכר אפי"ג דהוי השתא ציד הלוקס מיקרי לוקס המולית משצדו עליו הראוי ורחיה מפי' מי שמת (דף קני"ג) : צמחי' לא כחצ צה שביז מרע מי מולית מרע מי הוא מולית מירוד צלי ראי' ד"ר יעקב משמע אפי"ג חפסוס ומוחזקין צמחון וזי נתן לא פליג אהך סברא אלא עמוס דכתר השתא אזלינן ואין גיל' שמריה דרי' מרדכי גיע :

תשובה צרכות דנותי אתי דן אלס זקן של היתומים והמשל לא היו אפטרופסי' לא שמיינו אתי היתומים ולא צ"ד ולא יתומים הסמוכים אלל צעל הבית הוו אי"כ מאי דעתייהו שלא היו משתלדין צעל היתומים ואין צמעייהם כלום ולכין להסדיר משעון מה שצידו משל היתומים כיון שהוא מודה שדוע לו שמעוה של יתומים הן ואפי' אלס מינוס אתי יתומים או צ"ד או יתומים שקמכו אללו מ"מ כיון שהלוו מעוה של יתומים צלל משכון למסלית שבר על צ"ד ללקס מאפטרופסות שלהם כיון ששינו מהאי דמוכר רבנן פ' איזבו נסך (ד' ע"ג) הני חזי דתמי היכי עבדינן לכו דדקינן גברא דאית לי' דהבא פריכא עד ולי' לא משכס גברא דאית לי' דהבא פריכא דדקינן גברא דמשופין נכס' ומתימן וליית דינא ולא מקבל עליו שמתא דרצנן ויהיזי לי' צ"ד ודוקא קרוב לשכר ודוקא להפקד אלל למסלית שבר לא אפי"ג שחכונן להרויט ליתומים שהלוה למסלית שבר מ"מ כיון שיכולין לצא לירי הספקד אלס יהא הספקד אזי הי' היתומים פלגא בהספקד אפי' אפטרופס (ט) רשאי לחוב ע"מ לזכות כדאי' פ' הניזקין (ד' כ"ג) וכל האפטרופס המשל' ממה שאמרו סמכים אפטרופס העפסיד קרינן לי' ומסלקין לי' צעל אחריתא וכיון דשמעון מודה שצא לירו עכס זקנס והמשל של היתומים והס מסרו לו שלא כדון לא עדיף מנברא דאתי מיני' דאלו הי' עדיין ציד הזקן והאלס הוט מסלקין להו והשתא כמי נפיק ממוכא מיד שמעון דמיי למכיר ספריו וכליו ציד אחר (צ"ק ד' קי"ד) ועדיפא מיני' דהבא מודה שמעון דשל יתומים הן ושלא כדון. צלו לירו אף לפי דבריו ודמי כמי לגזל ולא כתיישבו הצעלים וצא אחר ואכלו רלה מזה גובה רלה מזה גובה (סס ד' קיא) : כ"ש צככס' יתומים שר"ג וציה דינו אציהן של יתומים (גיטין ד' ל"ז) וכאלו תפסי לי' צי דינא. ועוד יש לי ראי' לנדוזה מדאמר פ' האש' שפלו (ד' פ.) צעל (י) היתומים) שהוריד אריסים תפתחו כו' עד אתי (כ) אריס איסתק לי' צעל איסתלקו להו וזי צעל לאו אריס הוא ארעא לאריסי קיימא הי' צעל אריס הוא דאי לא הי' שמעון נוטלם הי' זקן נוטלם צעלמו וקרוב לשכר ודוקא והספקד וזי איסתלק זקן לפי ששפע צעל יתומים צמחה פשיעות שהלוו למסלית שבר והספקד גס שהלוו צלי עדים וכלא שטר' איסתלק כמי שמעון ועוד אפי' זי לא צעית לדמויי לצעל אריס הוא אפי"ג דמיי לגמרי מ"מ הכא לא שייך לתימר ארעא לאריס קיימא וכלא

סי' רבב כל תענית שלא קיבל עליו מצע"י לאו שמי' תענית (תענית דף י"ג) ואי יתיב מאי אחר רצה בר שילא דמי למפוחא מני זיקא ופליגי חתם אימת מקבל לה רב אחר צמנחה ושמואל אחר צמפילת המנחה ומסיק רב יוסי כוותי' דשמואל מיעסצבא * ותימא שכתב צני אלס תעניים אפי"ג שלא קיבלו לא צמנחה ולא צמפילת המנחה וכרי לרי אלספן ז"ל דכיון שגמרו צלצם אחמול סל דכרס ושפיר תתמללין תפלת תענית אפי"ג שלא הוילאו צפיהם דאמי צממי' שצועות (דף כ"ו) : לענין שצועה (ס) אלל דמחיב לצעל צמפחים הי'א צלצ שצועה גמורה וגצי נדר כתיב כל נדיב לצ ושע"ג דאמר חתם גצי (ע) שצועה וגמור מיני' דנדיב לצ ומשני משום דהוי תרומה וקדשים שני כתובים הצי' כא' וכוי ולפי"ד תלמדין סולין מקדשים לא גמרינן מ"מ דוקא שצועה לא יליף מיני' אלל כל עלניו דכריס תסתברא דהוי צכלל נדיב לצ דדריש חתם מולית שפתיך תשמור אין לי אלל שהוליא בשפתיו גמר צלצו אפי' ח"ל כל נדיב לצ ומפיק נדר של לזקה משם והי"א מני נדר של תענית ואל דמליריך לקבלה צמנחה יש לו לתפילה לעשות כן :

סימן רבג ומה ששאל אלס צעל קרי אסור צמפילין * דע כי כחצ הי"ר יהודה דרי' צרוילי צהלכות צעל קרי ששאל לקדמוי' חס לשונו וששאלת יכול ארס

הגהות

(ז) קדרות ס' ר"ח צמחרון חשו' מיימוני לסי' משפטים ס' מ' (ח) ז"ל מצי' * (ט) ז"ל חינו' (י) כ"ה צככאי וגם סס מוקף וט"ס הוא * (כ) ז"ל צעל * (ב) ז"ל להו * (מ) ז"ל המוכר * (נ) ז"ל שמעון * ובהכ"ה יש כאן טלך כדי תיבה אחת * (ס) ז"ל צלצ דמחיב לצעל צמפחים לא הי'א צלצ שצועה גמורה אלל בני נדר כו' * (ע) ז"ל נדר :

מהר"ם בר ברוך

ואל יביל עלמו ליד סכנה שאם אי אחת אומר כן סוף גדול ומקודם שיש בו כמה פרשיות והוא שלם ואחת פותח וקורא בו. חפילין (ג) שריכין גוף נקי שהן (ד) כנרתיק שלהן ק"ש שהיה בחוכה (ה) בחפילין על אחת כמה וכמה (ו) שריכין גוף יקי ואסור לקרות ק"ש או להוציא אותו צפה אלל א"כ גוף נקי (ז) שכן אחת למד שלה שנו חכמים חפילין לריכין גוף נקי אלל בשעת השמד ועוד שנו חכמים (סוכה מ"ג) קטן היודע לשמור חפילין אצו חייב ליקטלו חפילין כדי לשכחו במגורם וכ"ס בן י"ג טהה שחייב במלות חפילין וכל הפושט במגורם חפילין לנין אותו גביהם י"ב פירש שכן שנו חכמים (ר"ה מ"ז) פושטי ישראל יורדין לגיהנם ויודוין י"ב פדשים ומאי כיכחו פושטי ישראל קרקפתא ללל מנת חפילי ועוד שנו חכמים (ס) ליום הדין אם עוונת פשטע צדק מאזינים ועון פשטע ואלל הניח חפילין (ט) מנרעת היא ולא היה זהיר במגורם חפילין כף של זכיות ומנרעת שאין לך מלות פשה שבהורה גדול מחפילין שהוקשה כל החורה כולה (י) שנאמר למען טהיה חורת י"י צפין :

סימן רבה מה שהקשים דפ"ק שנת (דף י"י) אחרין דמננסה לא שכיחא שכתוב ונתענית

(דף כ"ו) אחרין דמננסה שכיחא שכתוב כך חירלו רבותיו האי דגייני והאי דגייני רלגני חפלל לא אחרין דמחפלל אסור (כ) כיון שאם טהה הימנו צעקין שלא יהא שחוי מותר להחפלל אפי' לכתפילה ואפילו הוה שחוי אחרין שאם החפלל חפלחו חפלל להכי אחר במאי שבת ס"ק שאם החפילו לאכול סמוך למנחה אין מחפיקין ואחרין משום ללא שכיחא שכתוב דביום חין אדם קוצע עלמו על היין שהיה שחוי אלל הא דאחר במאי חענית מננסה לכל יועל שכיחא שכתוב לית צה כשיחת כפיס משום דמשמע כהן ששהה אפילו פחות מרכיבית הלבו אסור בנשיחת כפיס דהכי אחר ריביל משום דר קפיר (הענית טס) למה נמנכה פי כהן לפרטח נזיר לומר לך מה נזיר אסור (ל) לשרות פתו) ציין אף כהן מנכד אסור ציין (מ) כל שזולך אחרין צ"י מננסה דשיחא שכתוב שהכי אדם מלוי לשחות יין כל היום משולם כר יעקב ז"ל :

סימן רבו (כ) וששאלת על ראזון שמת והניח אלמנה ושחי צרות ואלמנה מן הבנות נשואה ומתה אחר אצו ואח"כ מתה האלמנה קודם שנשבעה על כפוצתה והכת שנשארית מחזקה בכל הנכסים ובעל הכת שמחה חוצע פלי הנכסים לפי כשתת סמיו ירשבו אשמו ואסותה והוא יורש הלי של אשמו לא ידענא מאי מחפיקא לך דהא ממ"ז זכה בעבל צפני הנכסים אי הילכתא כרז ותמאל דאמרי אין אדם מוריש שצופה לצניו (שצופות דף מ"ז) א"כ מקיל פלגא ממטת ירושה שאשמו ואסותה ירשו אח אציהן כשמת וקשקיל חיבו מננסה דידי' מנה שירש אשמו ואין לומר כיון שבחיי אשמו היה משועבד לכפוצת האלמנה ולמזונותיה הוה לי (ס) ואין בעבל נוסל דראוי (צ"ב דף קכ"ה) : דהא ינחא דכה"ג לא עיקרי ראוי דא"כ צטלת ירושה צנו הבכור דאין

אדם להניח חפילין לאחר ששימש מיטתו או לאו כך ראונו שאם יכול לשמור את עלמו שלל ימלכלך צנומאה (פ) יודע לכון מקום צנומאה רוסן מקום צנומאה ודיו ומניח חפילין ואל יעבי מחפילין היום ואמר הכי יהודה צן צרזי לאי ז"ל דברים רחוקין הן ואין לבמוך עליהם שאין צנומאה מנע צמן הזה ובמקום שצריך טבילה חין רחית אבר חי (ג) אינה מופלת לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים אלל לכהנים צמן שנהתיק קיים דכתוב צנו ורסנו ידיהם ורגליהם אלל דינא דצעל קרי ומשמשי מיטתו מותרים דצברי תורה ואסורים בחפלה הי"ג מותר צעל קרי ומשמשי מיטתו לגבי חפילין ואפי"ג דאסורים לגבי חפלה לפי שאין צנומאה מנע צמן הזה ואין לריך רחיה אלל לנקות צעלמא חיו לן האי סנדא מהאי דגמי"ב דקוכה (דף כ"ו) : הוכנס לישן ציום רלה חולך רלה מניח צבילה סונך ואינו עניט ד"ר נהן ר' יומי אומר הילדים לעולם (ק) חין סוללין מפני שרגילין צנומאה ומקשה ע"ז צנמי' לימא קסבר ר' יומי צעל קרי אסור להניח חפילין ואמר אצוי צילדים ונשיחיהם פמהם עסקינן שמת יבאו לידי הרגל עבירה ומדמקשה לימא קסבר ר' יומי וכו' ודסה אצוי משום טהש שיבאו מכלל שרצו צרו לצעל החלמוד שצעל קרי מותר בחפילין ופי' שמת יבאו לידי הרגל עבירה לשמש מיטתם בחפילין שהוא אסור כדברי' בהדיא (ברכות דף כ"ה) בית שיש צו ס"ח וחפילין אסור לשמש צו אח המיטה וכו' וכל האי דסקיל ומרי לענין צע"ק וחפילין לא אילמריד ל"י אלל לפרושי גמרא דליכא השחא מאן דקצט חפילין אלל צעידן ללווא צלמוד אפילו צעידן ללווא פושטים במגורם זו רובא דעלמא ומאן דעביל לחפילין ודאי טביל לכל מילי . עכ"ל הי"ר יהודה צרי צרזילי ז"ל :

סימן רבד ומה שהשאלת חפילין לריכין גוף נקי כאלישע צעל כנפים (שבת דף מט.) כתב הי"ר יהודה ז"ל צר צרזילאי ז"ל צהלכות חפילין שאילו קמ"י דרצ יהודאי ז"ל לעיני חפילין ואמר כך שנו חכמים כל הקורא ק"ש צני חפילין מלכותו ספירה (ר) ועוד שנו חכמים (מננסה דף מ"ד) כל שאינו עניט חפילין טובד (ש) צה' לאחין עוד שנו חכמים (ברכות דף מ"ז) : חיחה ע"ה כל שאינו עניט חפילין מפני שהוקשה להצריח לחפילין (קדושין דל"ה) דכתבי למען חסי' חורת ה' צפיקכל המניח חפילין כאילו קיים כל החורה כולה שקיבל עליו עול מלכות שמים שלימה ועוד אחר מר (ח) (י"אחת מלכים) דכתב רשתנא צני חפילין למה לי (ש) דף ל"ז) : דכתבי והיה כי יבאך וכתבי צפרטה והיה ללות על ידיך (א) אחר ה"ק עשה מלוה זו שצבילה חכום לארץ (ג) וחזכה למי עולם הבא ואם צה אדם לומר לך חפילין לריכין גוף נקי כאלישע צעל כנפים (שבת דף מ"ט) כך פירשו חכמים דל"א צשעת השמד שגזרו כל המניח חפילין ינקרו את מוסו ומתרו חכמים כל היודע צעלמו שהוא לדיק גמור כאלישע צעל כנפים שעשו לו כס מן השמים צשעת השמד ימסור עלמו למות ויניח חפילין ואם לאו אל יניח חפילין

הגהות

- (פ) ז"ל יודע . (ג) כ"ה צכמי ופי"ס . (ק) כ"ה צכמי ופי"ס . (ר) ברכות י"ד . הכוזה לקבל עליו עול מ"ש שלימה כ"ו ויניח חפילין כ"ו מכלל דכלל חפילין מלכותו ספירה . (ט) ז"ל צמי עשין . (ת) ז"ל ציאה . (י) ט"ס הוא . (ב) ליחא צגיריחתינו . (ג) ז"ל לריכין . (ד) ז"ל רחיק של . (ה) מילי ז"ל ס"ח . (ו) ז"ל שריכיה . (ז) ז"ל אלל . (ח) לא ידעתי מקומו ועיי' ר"ה טס . (ט) ז"ל עמהם . (י) ז"ל לה . (כ) ז"ל ציין . (ל) ליחא צגיריחתינו . (מ) ליחא צנמי' ופי' כרימות דף י"ג ע"ז ולהיסק פסק כרצונם סט"ו הלי' די עכ"ל חפלל ותוס' שבת דף י' ח' . דאינו אסור אלל צרזעיות . (נ) מנרעי צנומאה ס"ז ק"י טה"פ . (ס) ז"ל דאוי :

מהר"ם בר ברוך

יט

חודש ועל שאר נתיים שלשים יום בכל ימי קעודת שמחה
אחר כדברי :

סי' רכט אבל שמחת מריעות שרי אפי' חוץ לי
- וכדמוקי לה צמועד קטן (ר' כב :)
צמורעניתא אבל לא (ר) צדסיותא ומחני יצא סס צע"ש ויכרות
עמד צרית סדשה שלח חמוס וחסה וכל אשר לך שלום כנפש
מאיר צרי צרוך סיחי :

סי' רל וששאלת מבורקן איני מכירם מאיזה מין
הוא אך אמנם מוזקני מפי קבלת
צדתי שאין להטעף זו דקדין צלילית הוא זה אחד (ט)
מין דצדים שהלכה כצית שמאלי וצ"ש פוערין קדין צלילית
(מנחות ד' מ' י) אפי' צמינו לעשות צלילית אפי' מפשמים ולהכי
קמני פוערין ולא קמני אוסרין כן פ"ח (סס) אפי"ם שפ"רש"י דוקא
צילית של למר אין להטיל אבל פשמים שרי יש להחמיר בפ"ר
ואפי' אין צהם פשמים כיון דאינו ניכר לכל אדם אם פשהן
הוא אם מין אשר הוא יש להחמיר מפני מלאית העין כדלשכחנא
כה"ג פרק צהרא דכלאים (פיט ט"ז) הסיחאיש
והכלך אין צהם אשום כלל"ם אבל אסורים מפני מלאית
העין :

סי' רלא ויין של מינים וקדאים שאינם מאמינים
צדצני חממים אפי"ם שאינם משומדים
לע"ז יינם יין נסך לפי שאינם מקפידים על מנע גוי (ח)
כדלשכחין פ' צהרא דע"ז (ד' ס"ט) דאפי' המטער
שמריו ופועליו ואם אחר להם אפי' אפ"ם אפ"ם כיון
שהעלים ענינו מהרמיו טמאות חמוס דלחין (ה) הארץ מקפיד
על מנע (ג) גוי :

סי' רלב ועל שכיב מרע שמילק נכסיו שלא צפני
אשמו (ג) חנו לצני כך וכך חנו לצדקה
כך וכך לאחוזי כך וכך וכששמעה אמרה איני רלוני לתת
לאחוזי ולצדקה כאשר (ד) יכולה היא לעצב כיון דהנכסים
משועבדים לכתובתה אפי' קדושת דמיחן אינו מפקיע מידי
שעבוד כ"ש לרקע אפי' קדושת דמיחן אינו מפקיע מידי שעבוד
לפ"רש"י (גיטין ד' מ' י) דמשליג צין קדושת דמיס לקדושת
הגוף גצי הקדש סתן ושימורו ואף לפ"ר (ס) דלא מפליג
(ו) צין מקרקעי למטלטלי דמטלטלי דמיסכרא גבונינא מפקיעין
מידי שעבוד מודה הוא דלא מפקיע שעבוד (ז) של אשה דאלמנה
רצנן לשעבודא דליחמא כי היכי דאלמנה לשעבודי דבעל כפי
אפי"ם (ד' נט :) וכן מוכח מדפ"ר צדים פ' המדיר (ד' ע"י)
וביון דמשעבד לה היכי מלי מדיר לה ולא משני שאני קוגנות
דמפקעי מידי שעבוד אלמנא דאפי' קוגנות דקדושת הגוף דמי
(ס) ולא מפקיעי מידי שעבוד דליחמא כ"ש לרקע וכן כתב ר"ח
דאלמנה רצנן לשעבודא דמיס דמיס דמיס פ' המניח (ד' ל"ג :)
וכן אלמנה שיעבודא דצ"ס (ט) והאשה היא צריכה לישבע לענינים
דאין לה מותר על כתובתה :

סי' רלג ואותו היהודי שגנב (י) לעכו"ם סוס ושיצוהו
להשבע צממנד שאר היהודים ויודע ים
שהוא נשבע לשקר יאמרו אין אתו רוליס לשמוע צבועה זו ומנה
רצה לפשר צמקת עם העכו"ם ויסורו ממנו צע"כ דלא גרע מעי
ש"ס

דאין לך (ע) מני אלק דאין עליו כתובת חשה ובצ"מ ומזון
האשה והצבועה אלא ודאי כל כה"ג לא מייקר דלוי כיון דמסוקר
גבונינא (ס) וא"כ הלכתא כרי אלעזר דאמר יורשים נשבעין
ונוטלין איבו נמי שקיל פלגא דהא לרי אלעזר דאמר יורשים
נשבעין צבועת יורשין ונוטלין מיכ לאו דוקא יורשים אלא כל
הצאים צבועתם כגון לקוחות או כגון זה כדמשמע צבדיא ס"פ
כל הנשבעין (דף מ"ט) ועוד איבו נמי בכלל יורשים הוא
דמה לי יורשיה ותי"ל יורשי יורשים והא קיי"ל (צ"ב דף קטו)
דצן הצן וכן הצן אפי' עד מאה דורות הכי הוא כצן וא"כ
אם צלח הסויה ליעול צבועת יורשין מכה אמה איבו נמי
משחצב צבועת יורשין ויעול מכה אמה את ירושתה מכה אמה
וכיון דהכי הוא ממ"כ הכי הוא כיוולא זה של הצת הסויה
לישקול כל חד וחד מייחיו פלגא נכסאי צלח צבועת כי
צבועת זו מה טיבה כיון דליכא מאן דטעין אלא איבו והצת
ושמחה של זכות שניהם שרי וצבדיא אמרינן פ' גערה (דף
מ"ט :) ובס"פ יש נוחלין (דף קל"ט) מי שמח והניח אלמנה
וצת אלמנתו יחזיקו מנכסיו יחטת הצת אלמנתו יחזיקו
מנכסיו ממה הצת אלמנתו יחזיקו מנכסיו ואלמנא נכסאי
צמקתן קיימי אף לאחר שמחה אשמו אלא שצריך לזון את
האלמנה ולא קיימי נכסי צמקת שאר יורשין (ז) הצעל וא"כ
כי ממה האלמנה אחיכ פקע החיוב של מזורמיו וקיימי כל
נכסי צמקת בעל (ק) הצית לגמרי וקל להצין :

סי' רכו בקצרה לשיצן כי מיי שהוא בעל צרית מותר
להסליף צדיו ציים המילה חוץ לי
יום דמה שנהגו שלא להחליף חוץ לי אפי' צללים מוכח
צעלמא הוא דלא אסרו אלא מדשים ולבנים (מ"ק כב :) ואין
למסע על המנהג צמקום מנהו וברחילה נמי ציים המילה לפני
המילה מותר דלחאר ז' כל אדם מותר לרסון אלא מהלכות
מדינה נהגו העם מאליהן שלא לרסון חוץ לי ובמקום מנהו
מותר וגדולה מוז קבלתי שפעם אי של מ"צ צצח ודדסה עד
למחרתו ואיעב מילה צמ"צ ולעת רצח רצ"י יעצ"ן הלוי
שסיה בעל צרית ולא השלים מענימו מפני שיום כוב שלו
היימה ורשייתו מרי אלעזר כרי לרוק ס"פ צכל מערבין
(ד' מ"א :) וע"ש :

סי' רכח אמנם לקעודה ודאי אסור ליכנס כדאיתא
פ' אלו מגלחין (ד' כב :) ועל כל
הנתיים אינו נכנס לבית המשחה עד לי יום ולשמחה מריעות
שרי לאלתר מכלל דלקעודה מנהו עד לי יום והא דמבס' שמחה
(פ"ע) משמע איפכא דקמני חסם על כל הנתיים אסור ליכנס
לבית שמחה עד לי יום על אציו ועל אמו עד י"ג שודש אלא
איכ היתה לשם שמים אלמנא דקעודה שמחה מנהו שרי טפי
מקעודה מריעות חירין רביי אצרהם צר דוד דהתם מייכי דגיבך
השמחה חלו"י צו כגון משיח יתום ויתומה פני ועניה ועושה
יחלת הנשואין עשלו הסוה מותר על אציו ועל אמו חוץ י"ג
שודש צמר לי יום אבל צמח (ז) על כל הנתיים אסור דמתניא
התם כל לי יום לנשואין אפי"ג דגיבך השמחה חלו"י צו שהוא
צבנמו סתן וכ"ש לשמחה נשואין של אחרים שהוא אינו עיקר
בעל השמחה אסור על אציו ועל אמו עד שנים עשר

ה ג ה

- (א) ז"ל אחד (פ) ז"ל דאי"כ (ג) ז"ל אנה צרשות (ק) ז"ל הצת (כ) ז"ל באריותא (ס) ע"י חוס' סוכה ד' ג' ד"ה דאמר (ח) כדלשכחין צע"ז ד' ל"א גצי יין של עין כושי דאסור כ"י מפני שאין כותי מקפיד על מנע כדרי ע"ש הגר"צ.
- (א) ז"ל עם (ב) ז"ל סכירו (ג) ז"ל ואמר (ד) ז"ל דאינו (ה) ספר הישר גיטין סס (ו) ז"ל דק (ז) צבכ"ש שלח אפי"ם הוא (ס) ז"ל לא (ט) ע"י חוס' גיטין ד' מ' כ' ד"ה הקדש (י) ז"ל מעכו"ם:

מחרים ברך

ואזכורבגיוסו אינו חזר ועוד אפי' אח"ל דה"ג לא שייך אין אדם מקנה דבר שלא צא לעולם כמו שהבאתי רא"י מפי יש נוסחין (דף קל"א) דדמי ששני הכא דמפיק להו בלשון יירחון ופי' רש"י (ז) כיון דלא מקני להו מהשחא מירי אלא כשימות ואז יורשים הם כבד צעולם לא מיקרי דבר שלא צא לעולם ה"מ צן צין הבנים אלא צת צן הבנים ואמר בלשון ירושה לא אמר כלום אפי' כשהצת צעולם צשעת אמירה דרתי פי' יש נוסחין (דף קל) האומר צתי תירשני צמקוס שיש צן לא אמר לא כלום ורי' יוסף צן צרוקא לא פליג עלי' אלא צן צין הבנים אלא צת צן הבנים לא פליג ושכחצתם שהיה מפורד לפני מיתתו אחר עדים (ק) להוריש לבת ומה פתאום אין כאן צית מיתוס דבר פשוט הוא שלא זכרה הצת צעולם :

סי' רל"ז ועל הפרכוסה אי' ממשלטי צהא כל אפי' שוין דמתקרקעי ולא ממשלטי כפיסקא דרצח (כחצות ד' ס"ט) מתקרקעי ולא ממשלטי ואע"ג דחקינו רצחן כצוראי כחצוב ונאצי כחצוב ממשלטי פרכוסה אינה כחצוב דרא"י פי' מליאת האשה (ד' ס"ט) וכדקיימא קיימא מתקרקעי ולא ממשלטי (ב) וכ"ש דמזונות רלא :

סי' רל"ח (ט) ועל מי שנחמי צ שבעה לצנירו ורצה שכנגדו שרולה לגלגל עליו שבעה מתקוס אחר ואמר הריני משלם ואינו נשבע אם בע"כ ישלם הכל או ישבע על הכל כ"ל דאין נפקותא צך צמן הזה דעל כל דבר נשבעין לכל הפסות שבעה דרצחן אף על הקרקעות וטופר הכל ח"כ מה שהזו הולט לשלם ישלם וישבע על השאר אבל קורס שנחקה שבעה יוסת על הקרקעות וטופר הכל (ת) כהיה א דירושלמי ומשמע צירושלמי דמעפקיד (ה"א ח') דאיכא פלוגתא צהא דאמר הריני נשבע ראה (ה) אותה מגלגלין חזר ואמר הריני משלם חוששין פי' חוששין לרמאות שצא לפסור מן השבעה על שאר הצניעות הילכך או ישבע על הכל או ישלם הכל והכי סבירא ל"י לרי' זרלא צירושלמי דפי' כל הנשבעין (ה"א ח') וד' אפי' פליג עלי' ואמר לא לייבא תורה שבעה להחמיר עליו אלא להקל עליו ומה ל' רגלה לשלם ישלם פי' ודכיון שזוה לשלם אין כאן חיות שבעה ולא ישבע על השאר ח"כ פלוגתא היא דרפי' :

סי' רל"ט (צ) וששאלת על האפטרופוס שמינוהו אפי' יתומים כו' ר"ח ורב אלבס פסקו צ' הבידוקין (ד"ב) אכצא שאלו וכן הוא דמינוהו אי' יתומים לא ישבע ובעל העיטור כתב אי' איכא סבדי דמפסקי צנכסי' קלת אפי' מינוהו אי' יתומים ישבע כיון דמסקלין ל"י מנשבעין ל"י נמי :

סי' רמ (ג) וששאלתם אם יוכל להשביעו שכן הוא כדבריו שמינוהו אי' יתומים כ"ל דאי ליכא סבדי שמינוהו אי' יתומים צ"ל ציהין ש"י הן (גיטין דל"ז) אפי' נשבע לא ימוהו להצטק צנכסי' אי' לא מהימן להו צ' דינא ועסקינן ל"י עד שיצו ראי' שמינוהו אי' יתומים אלא צשבעה היאך ירד להמזיק צנכסי' יתומים וגדילה מוזו כתב צעל העיטור דנ"ו לו פלוגתא דרבי ורשב"א (גיטין ד"ב) :

שיש לו ואינו רוצה להפרינס דנותנים לו דרך הלוואה ומצויים ונפרעין ממנו (כתובות ד' ס"ז) : ואפי' תמיים הי' רחוי לגרור עמנו אי' לאו משום דמו לא שקיל והיהו מששא דמו לא שקיל לא שייכא הכא וגדולה מזו אמרינן פי"ק דקדושין (ד' י"ח) צ' אמה עברי' דמפדין אותה צמי"כ דאז וכן עבד עברי' הוה כפי'ן לצני משפחתו לפדותו אי' לאו דכל יומא אחר איזל ואיזבין נפשי כ"ש הכא דמקינן ל"י לגופי' כיון דיש לו שלא יחמל שם שמים על ידו ואין מקיפין לסילול השם (קידושין ד' מ') :

סי' רל"ד ומעות של דקה אסור להלוותן צריצות צין היכי דקיי'ן להו לעניים צין היכי דלא קיי'ן להו מדאימריד ס"ס הסוגל (ד' ג') למעוסי מלשמור ולא לחלק לעניים ולא מעעמי ל"י מעעוהו (ז) קרינן צרו צמעות עניים וא"כ קרי צהו נמי אסיד וגבי רבית כת"ב לא חשיך לאסיד וצמלמי יש ל"י (ז) דקה ואינו מלוה אותה צריצות אלא למחלית שכר (ט) ומה ששמעת צשמי שמוחר למי שנותן דקה לומר אי' נותן להקדש לכן מותר להלוותם צריצות ומותר לכחסי'ה לעשות ויסלל על שיה פרוסה וישליך לכהר עכ"ל לא ינא דבר זה מפי מעולם ואפי' אי' מצי'ן אותו לשון סתנצת שאמרו לך עשמי' ושלום מאיר צ' צרוך שמי' :

סי' רל"ה על מצות היתומים הא אמרינן צהדי' פי' איזוהו נשך (ד' ע') הי' זוזי דיתמי היכי עבדינן להו צדקי'ן להו צדקי'ן אלו צצדא דמשפו נכסי' ומתימן ושמע דינא דאורייתא ולא מקבל שמתא דרצחן ויצינא להו כיה"ל קרוב לשכר ורסוק להפסד כי היכי דלא ליכלי קרנא וכ"ש צמקוס שמשכינין צחים ושה"ת וכרעיים דהארץ לעולם עומדת והכסף לפעמים חס והאמרינן פי' הניצקין (ד' כ"ב) דאפטרופסקין מוכרין עבדים וכו' וה"ה דלוקסים צנכסיים שדות אלא (ז) משום הכי דנקיט רש"ג עבדים דכפסי' פירא וקרקעות קרנא וקרנא עדיק מפירא כדאי' נמי פי' האשה (ט) (כתובות ד' ע"ט) נפלו לה כפסי' ילקט בהם קרקע וכו' כ"ש היכא דאיכא תרתי דאמרוייהו דיתמי אמקרקעי ואפי' משתדפי אחתי אסמכתיהו על הלויים וכיון דמשפו נכסייהו ולא מקבלי עלייהו שמתא דרצחן עבדינן לימיה דלא ליכלי קרנא ויהצי להו צ' דינא כיהלייהו קרוב לשכר ורסוק להפסד אלא צריצות קלוה לא דיתמי דאכלי דלאו דידהו כיזול צחר שיעקיהו (צ"ג ס"ט) וישלישו שטר צ' דאמן או ביד מי שהפקירו המעות צידו מכס שמינוהו אציהן ואין לסלקו כיון דלא מפסדי להו ושלום מאיר צ' צרוך שמי' :

סי' רל"ו ועל אדם שהתנה (פ) עם בניו הראשונים קודם שנשא את אשתו שני' שכל בניו שיוולדו לו מתתו שיהיו ירוש צהיה מלקם עם הראשונים ולא נולד לו כי אם צת אחת והתנאי הי' עבדים חס מתק הית צהיה להם חס לאו חס זה בקרא אומדן דעתא או לא כ"ל דזו אינה לריכה לפניס סדא דצת אינה צבלל צנים דחתן צפי הריני חזר מן הגרונות (דף י"ב) : כשיסיה ל"י צן וילדה צת טומטוס

ה ג ה

(כ) ל"ל אלתא רעבו (ז) ל"ל מעוה (ח) ע"י כתובות דף ק"ו : (ז) ל"ל משום רש"ג נקיט עבדים כו' פי' דנכפסי' אפי' רש"ג מודה דכפסי' פירא כו' (ט) ל"ל שנפלו (ע) מרדכי צ"ב פ"ט ס' תר"ג (פ) צהכי'א חס ופי' (ז) ע"י צמוס' שם ד"ה וש"מ : (ק) צהכ"י יש מאן חיהו שאינה מוצנת וכל"ל (ר) וע"י ארכות ס' רכ"ד וצמוס' כתובות דף כ"א ונרשצ"ס צ"ב ד' ס"ז (ט) קלרות ס' עיר וסם צשיצוסי' (ת) ל"ל יש נפקותא (א) ל"ל אופן (ב) קלרות ס' רצ"ג מוטעת מרדכי גיטין פ"ה ס' שמי' (ג) קלרות ס' רע"ג מרדכי שם ס' ש"ל ארכות ס' תקל"ב :

מהר"ם בר ברוך

כאנשי יהודי (כחצות ד' כד.) דשמואל קאמר לעיל התוצעות
 כחצות' צב"ד אין לה מזווי' (סס) מאי חליא בתציעות' צב"ד הלל
 תלוי צורשין הא לא קשיא כלל דלימא דנפיש' שירושין אינס
 כאן ואוכלת עד זמן שיצאו וירלו (ע) לסקא אס תובעות
 כחצותה צב"ד אין צ"ד מניחים לה לאכול עוד ועי"ל דהא
 דאמרו אנשי יהודה עד שירלו שירושין היינו עד שירלו לתת
 לה כל כחצותה והיכא דליכא צבכסי המת כתי כל כחצותה מה
 שלפנינו והס רוגים למזור ולסקור אס הגיס אציהן מקרקעי
 או פקדון ציד אחרים וצחוק כך היא אוכלת ואס תוצעת
 כחצותה שוב אינה אוכלת ויש נפקותא צבכס' דלדין:

סי' רמ"ה (ט) ועל האשה אודין לפניך דולתי אחת
 האשה עוצרת על דת היא אחרי

שים עדים שצרה על הפרס ועל השבעה דהוה לה נודרות
 ואיני מקיימי' (כחצו"ד' ע"ג) ובהי דאציעי"ן נפי' ארוס' (ד' כה')
 בעצרות על דת אס רגה העגל לקיימה יכול (ז) אינו יכול
 ולא איפסעה מ"מ פה פסיקא דתלוה להולאי' כמו (ק) שפירשי'
 בפי' המדיר ודבר פשוט הוא שצמקוס מלוה לא חקן
 רבי' גרשום מאור הגולה ז"ל נקמתו (ר) על ירו לעכב שלא

יעשה מלוה ואדרבה כשאינו מגרשה כשהיא עוצרת על דת
 רשע עיקרי כדאיחא ס"פ המגרש (ד' ל') מידת אדם רשע

שוראה את אשתו ורשע פרוע ועווה צטוק ורשעות צמקוס
 צבני אדם רואים ומניסה ואינו מגרשה וזו מלוה ען התורה

לגרשה ועוד אחרי שהציאה ריק אחד לגזם על צעלה אס יעשה
 לה דבר וניסם לו להורגו ולא גרע (ט) ממקללת יולדיו צבניו

לאכא שאול (כחצות ד' ע"ג) והילכח כוונתו' וכ"ש שגמזת
 לו להורגו ועוד דשציבא כמדצרת עם כל אדם כדאמר פי'

המדיר (דע"ב:) צבחי' ערצ' (ת) עד ר' (ה) עקיב' אמר צה מילתא
 ורבנן אמרי מדברת עם כל אדם וכי' כ"ש זאם שבחחה עם

אוחו ריק שצבזיל ההצתה גיזס לא להורגו מיהו
 כיון דלא התרה צה בעדים אינה יולאה צבי כחצוה דהא מתקינו

צבי' ארוסה דעוצרות על דת לריכס התראה (ד' כ"ה') לעיין
 להפסיד כחצותה (ז) ואפי' אס יש עדים שצנרה על דת

ואין עדים שכתרה צה וגם היא אומרת שלא התרה צה
 יכול לגרשה צע"כ מיהו אמר שיגרשנה יעדר ליתן לה כחצותה

כיון דאמרה דלא התרה צה ועדי התראה נתי ליכא' לא מליד
 צה צרוך שימי' :

סי' רמ"ו מעיין הפחות הטובים לאס וטוס יזקו עימי
 השילוח מורי הי"ד יהודה שר הצירה

ארי שצבורה קידרת צהרים שידדת עמקי' אסריך קפלת על
 הצעות ועל יהודה על גיזוי מעות אחרי השצטס שצופת

גילות שיש צו השפחה שמים שהן ארבע רעות דל איניהו ודל
 שבועתיהו חקלן ידם על טיבורס צפרוע פרעות וכתה דמים

נשפתי על ידי אלה וכאלה סופלי מטצעות היינו לאתדצינהו
 לאסירו יושני לרפת וסאי ועל זס כאצור אץ (ג) להעשיר לא

ינקס וכ"ש אלו שכבר נשצבו לעיוויים צבטילת חפץ שלא לגזח
 ויפס

ד' נב:) דרי אמר לריך למשוב עמאן צאחרונה ורצב"ג אמר
 אין לריך למשוב דפליגי צאכא שאול ורבנן דרי אמר לריך
 למשוב צאפסודוסם שמיטבו צב"ד ס"ל (ד) דלי לא ישצב הלכך
 לריך למשב לכל הפסות עמאן צאחרונה ורצב"ג כאכא שאול
 דאמר ישצב וסיום' דצבניו הלכך מיכיהו אצי יתומים דאיפסקיא
 הלכחא כאכא שאול לריך למשוב עמאן כיון דלא ישצב וא"כ
 כ"ש שלא יניחורו צב"ד לירד (ה) צבכסי' צלא דאייה :

סי' רמ"א (ו) ושוארתם צמילתא דליכא פלוגתא
 דרצותחא אס יש לכס

לעשות שורא כ"ל דודאי לא עבדין שורא אלא מי שבוט גרוב
 הדור ומומחה לרצים' מדע דצסי' פי' מי שהיה נסוי (ד' לז:)

דלייל רב (ז) נמון לרי ששת מאי עממא עבד מר חיל שורא
 חיל אכן נמי יעצד הכי שורא חיל שורא דלחא דיינא ומר

לאו דיינא וכי' אלמא דרי' ששת לא הוי מלי למיעבד שורא
 אלא (ח) אמר רב נמון דיון מומחה והילכחא כוונתו' צדיני

ועוד דלא עבדו שורא אלא הכי דלחמך צהרי' צבני' וריכס'
 דלא איחמך העולאי' מפצירו עליו הכ"י :

סי' רמ"ב (ט) ושואלתם שטר שכתבו ראונו ואשמו
 לכן אשחו וכתב צו

יתנו לו לצנינו כ"ל דליכא מעליא הוא שהרי המגדל יתום
 צחוק ציתו כאלו ילדו (סנה' ד' כ') או אס ראונו כתב

לחומרו וחמו לאמי פלוני' צה פלו' לא (י) מענא שטרס צהכי
 כיון דכתב צו פלו' צה פלו' מה צדק דמסיק שמה אמר דילמא

משום דרמתי ליי כאס וטובא אשכחא צה"ג ולשון חציבות
 הוא כמו צני לדצרי הקשיצה צתי הלא אצקש לך מנות צעטרה

שעטרה לו אמר ובלשון תלמוד אכא שאול צן אומא מרים (כחצות
 ד' פ"ז) אימא פלוני' (צרכות ד' ט"ז) ועוד כיון דהמגדל

יתום צחוק ציתו מעלי' עליו הכתוב כאלו ילדו ונקרא צנו אז גם
 (כ) היתום לקרותו אלוק נעורי' אצי ולאשחו אמר ואין כאן

צית מישוט ועוד דצבל כאשחו (סנהדרין ד' כ"ס:) (ג) קרינא
 צהו לא יומחו אבות על צנים :

סי' רמ"ג ושוארת אלמנה שכתוב צחצותה צכחס
 שכל מה שהכניסה לו חטור יתר

על כחצותה ותפסה חפלים משל צעלה ואוצרת שנתנס לה
 צתמנה או מתימנא לומר כן עיני דאי בעי (ח) כך וכך

הכנסתי לו ציתר על כחצותה לא עהיימנא אחרי שלא נתפרש
 דיר צעל השטר על הסחחונה (צ"ד ד' קכו):

סי' רמ"ד (נ) ועל האלמנה שאינס רוגים (ס) לפיכס
 כל צני ציתה כ"ל אס הי' לה שפסה

צמי צעלה גם עתה לריכיס להעלות לה מזונות ולשפסחה כדאי'
 צפי' הנושא (ד"קג) דמשחמשת צמדור כדך נשחמשת' צמי' צעלי'

צכרים וכסתו' וכלי זצז וכסף ותניא צחוספתחא (כחצו"ד' פי' יא"ה)
 ועשחמשת צצצרות לך ששחמשת צמי' צעלה ומה

שקשה לך על רצני רצני' אצ"ן דגרס ושמואל אמר הלכה

ח ה ת

(ד) ז"ל כצבן דאמרי לא כו' . (ה) צבכ"י כתוב צלא נכסיו' . וע"ס . (ו) קלכות ס"י רד"ע צמסרון מרלכי כחצות ס"י
 ס"י רמ"ג . (ז) ז"ל רב ששת לרי נחמן . (ח) כ"ה צבכ"י וס"ס . (ט) תצות מיימוני לסי' משפטים ס"י ת"מ .
 (י) ז"ל מרעא' . (כ) ז"ל על . (ל) ז"ל וקרינו' . (מ) ז"ל אמרה . (נ) קלות ס"י רד"ע צמסרון . (ס) ז"ל היחומים .
 (ע) צבכ"י לסקס וס"ס . (פ) הגמ"י ס' כ"ד מעלי' אישות אוח ד' עיי"ש והוכר צקילור צמדרכי פי' המדיר ס"י קל"ו הגר"ב .
 (צ) ז"ל או . (ק) לא מלאטי' (ז"ל שפי' ר"י וכ"ה סס הני"ל) . (ר) ז"ל לעכב על ידו . (ש) צבכ"י ממלקות ילדו וס"ס
 הוא : (ת) ז"ל כו' . (ח) ז"ל עיקצא . (צ) ז"ל ואס יש וכ"ה שס . (ג) ככ"י לעשיר :